

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	„ 13.—
za četrt leta	„ 6:50
za en mesec	„ 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej	K 22:40
za pol leta	„ 11:20
za četrt leta	„ 5:60
za en mesec	„ 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENECEC

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):	
za enkrat	13 h
za dvakrat	11 „
za trikrat	9 „
za več kot trikrat	8 „

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Slovanstvo in katoličanstvo.

Med najbolj priljubljenimi frazami, ki jih mečejo liberalci v svet, da bi grdili katolicizem, je ta, da je katoliška cerkev sovražna narodom. Tako zatrjujejo zdaj Prusi, da je katoliška cerkev sovražna nemški narodnosti, ravno tako trdijo liberalni Italijani, da katolicizem zatira njihovo narodno moč, in med Slovani je od Masaryka do zadnjega časnikarskega pisarja dovolj praznih glav, ki vpijejo, da katoličani sovražijo slovansko narodnost.

Letos se bo ob Trubarjevem jubileju tudi v Slovincih ta laž ponavljala brez stida in ozira. Saj jih poznamo, naše liberalce, kako so brezmejni v proslavljanju sebe in v blatenju drugih. Sebi na čast prirejajo slavlja, v katerih lažejo o svojem veličju in sami sebi streljajo v čast s topovi, zoper katoličane pa ravno tako lažejo s topovi. Naša slovenska kulturna zgodovina še čaka svojega Janssena. Zlasti o dobi reformacije in protireformacije je razširjenih vse polno tendenčnih spisov in sodb, posebno pa o bistvu protestantizma in katolicizma so med takozvanimi izobraženci pojmi čisto zmedeni, in tudi s šolskih katedrov se proglašajo čisto jako kriva mnenja. Zato se ne bomo čudili, ako se bo tudi letos pisalo marsikaj, kar je izraslo v fantaziji.

Vroče debate v nemškem časopisju ob obravnavanju protipoljskih predlog v pruskem deželnem zboru so obrnile pozornost tudi na to vprašanje. V nedeljski prilogi »Berliner Tagblatta« nahajamo članek dr. Skowronka, ki stvarno obravnava o vplivu konfesij na narodnost. V tem članku čitamo sledeče misli:

Katoliški Poljaki se nikakor ne dajo germanizirati; proti nasilstvu odgovarjajo z bojkotom, branijo se v zbornici, in tudi gospodarsko bolj prospevajo, čim bolj jih hočejo germanizirati. Protestantovski Litavci in Mazuri pa že mnogo stoletij narodno ginejo; postali so verni podaniki pruskega kralja in so se ponemčili. Posebno napreduje njihova germanizacija od leta 1871, po zmagoviti vojski s Francijo: litavski in mazuški protestantovski vojaki so se dobro naučili nemški, napolnili se nemškega zmagoslavja, in vrnivši se do-

mov, dajejo svoje otroke samo v nemške šole.

To, da so se po novih železničnih zvezah opomogli gospodarsko, je protestantovskim Litavcem in Mazurom le pospešilo germanizacijo. Danes od 250.000 Mazurov samo 10.000 še ne zna nemški. Z njihovim jezikom ginejo tudi njihovi običaji, pesmi in noša.

V protestantovskih templjih vedno bolj ginejo mazurske pridige; tudi mazurskih konfirmandov je vedno manj, ker zahtevajo nemški obred, pristopajo v nemške verske občine in z njimi gredo tudi stariši. Mazurske pridige posluša samo še nekaj starih ženic. Trikrat so poizkušali izdajati mazursko pisan političen list, pa se ni posrečilo. In pri volitvah se je le z velikansko agitacijo posrečilo pridobiti nekoliko tisoč glasov za narodnega poljskega kandidata.

In v čem je vzrok temu dejstvu? — Skowronek odgovarja:

Protestantovski Mazuri nimajo v svoji duhovščini take opore, kakor jo imajo katoliški Poljaki. Katolicizem pa je jel prodirati tudi med Mazure, stavi tam nove cerkve, in vzhodnopruska evangelijska sinoda brez uspeha proti temu ugovarja. Godi se še več: Vkljub vsemu nasilnemu pokupovanju poljskih posestev od pruske strani kupujejo katoliški Poljaki zase posestva in naseljujejo na njih poljsko delavstvo.

Med protestantovskimi Litavci — piše Skowronek v berolinskem liberalnem glasilu, napreduje germanizacija pravilno. Še v 18. stoletju so bila na vzhodnem Pruskem velika litavska ozemlja in v cerkvah se je pridigalo samo litavsko — danes pa se je samo v dveh okrajih ob ruski meji ohranilo nekaj občin, kjer se priznava za Litavce 60 do 70 odstotkov prebivalstva. Od milijonskega naroda posluša litavsko pridigo pastirjevo samo še kakih 130.000 ljudi — vsi drugi so že Nemci.

Za časa Karola IV. so bili pruski kmečki okraji še slovanski, a protestantizem jih je ponemčil. Friderik II. je sprejemal s Češkega izseljence, jih prisilil, da so se polagoma vdali protestantizmu, in s tem jih je ponemčil. Okoli Berolina je bilo vse polno čeških vasi, sploh je bila okolica Berolina slovanska, a protestantizem jo je ponemčil. Ravno tako so protestantovski Lužičani zapadli germanizaciji.

Nasprotno pa vidimo, da so se Slovani ohranili, kjer so bili katoliški. Poljaki in katoliški Lužičani, ki bijejo najtežji boj za svojo narodno ohranitev, so sijajen dokaz za to, kako brani katoliška vera zatirane narode pred potujčevanjem. Ne mine teden, da ne bi šel kak poljski duhovnik v ječo, obsojen zaradi tega, ker se čuti poklicanega, da skrbi in dela tudi za narodnost svojega ljudstva.

Isto velja pa tudi za Slovence. Ko bi bila Avstrija zapadla protestantizmu, bi bilo o Slovincih slišati danes še manj kakor o Mazurih. Slovinci bi bili že popolnoma izginili kot narod; kod v hribih bi se bili še ohranili ljudje, ki bi skrivaj med sabo govorili vsem drugim že tuje narečje.

Protestantizem je namreč vera, ki duhovno neodvisnost verske oblasti podreja posvetni oblasti. On odtrga narode iz duhovnega organizma, ki je po svojem bistvu poklican, da goji vsako narodnost enakomerno in da brani ekscese narodnega fanatizma; protestantizem izroči vse kruti pesti močnejšega. Čigar je dežela, ta odločuje vero in jezik — to je načelo protestantizma, in knez Bülow, ki v svojem imenu že kaže, da je sam iznaroden potomec potujčenih Slovanov, v svojem divjem nastopu proti Slovanom na Pruskem danes le to dosledno nadaljuje, kar so reformatorji prisodili protestantovskim knezom kot njihovo pravico. Nam katoličani se upira vse naše čutenje, ko slišimo o barbarskem zatiranju Poljakov na Pruskem, a protestantu je to le samoobsebi umljiva uporaba vladarske oblasti. Protestantizem je vera državnega absolutizma, kakor ga je v modroslovju razvil Hegel in kakor ga v praksi kaže tisti korporalski duh pruske železne discipline, ki hoče ondi iz pastirjev imeti policaje. Cerkev je le organ vlade, ki nastavlja duhovnike in jih plačuje kot svoje uradnike, dolžujoč jim njihove dolžnosti. Zato pa protestantovski pastor nikdar ne more nastopiti kot branitelj zatiranega naroda.

Kaj bi bilo nastalo iz majhnega slovenskega naroda v takih razmerah? Ali bi bil prestal čase jožefinstva in nasilne germanizacije, ko je edino le v cerkvi bilo zatočišče slovenskemu jeziku?

Prvi so se vdali novi veri mogočnjaki, ki so hoteli pograbit cerkveno posest. Ali bi bili grajščaki držali pokonci slovensko narodnost? Saj vidimo, kako je z onimi, ki so ostali! Kakor je država centralizirala

politično oblast, bi bila centralizirala tudi cerkveno upravo. Slovinci bi bili dobivali svoje pastirje z Gradca in z Dunaja, kakor uradnike, nikogar ne bi bilo, ki bi se bil postavil v bran splošni germanizaciji. Ljudje, ki so začeli čitati Trubarjeve in Dalmatinove slovenske knjige, bi kmalu imeli v rokah nemške knjige. O slovenski literaturi ne bi bilo ne govora, uradništvo bi bilo vse nemško, sploh o narodnem razvoju ne bi bilo več govora.

Da ni tako, se imamo zahvaliti samo katoliški cerkvi.

Za tistih par sežganih protestantovskih biblij smo dobili slovstvo in narodni razvoj. Za nekaj predikantov à la Jurij Kobila nam je vzgojila katoliška cerkev Vodnike in Slomške. To naj pomni vsi, ki pišejo o naši kulturni zgodovini. Zgodovina Slovanov v protestantovski Prusiji nam jamči, da je naša misel prava.

Liubljana — Web!

Dunajski listi prinašajo pod naslovom »Kratka a temeljita rešitev jezikovnega vprašanja na Kranjskem« sledeče poročilo:

»Povodom neke porotne razprave je zahteval danes zagovornik slovenskega obtoženca, naj sodišče oskrbi, da se nemško zdravniško spričevalo, ki je ležalo v aktih in bilo pri razpravi prebrano, prevade uradno in strokovno na slovenski jezik. Utemeljeval je svoj predlog zagovornik tako, da ima obtoženi pravico pregledati si slovensko spričevalo in sploh se hoče tudi on kot zagovornik v svojem zagovoru sklicevati na slovensko zdravniško spričevalo. Sodni dvor, ki je bil sestavljen po večini iz Slovencev, je zavrnil zagovornikov predlog s tem, da popolnoma zadošča prestava spričevala po predsedniku sodnega dvora, ker mora itak vsak porotnik znati poleg slovenskega tudi nemški jezik.«

Nemški listi z velikim zadoščenjem povdarjajo, da sta bila dva gospoda sodnika rodom Slovence, mi pa moramo z obžalovanjem jemati na znanje to dejstvo ravno zaradi tega, ker se ga Nemci vsele. Ni naša naloga, pa tudi naš namen ne, pretresovati vprašanje, kaj je moglo nagniti dva slovenska sodnika, da sta pripomogla skupno s tretjim nemškim sodnikom do takega nam popolnoma neum-

LISTEK.

Zagoneetni domino.

(Zgodovinska prigodba.)
Markiza de Pompadour je priredila maskarado v kraljevem gradu Versailles. Ker niso bili določeni kostumi, je bilo vse polno vseh mogočih noš in postav. Dragocene in ponižne noše, z dijamanti in draguljami pošte obleke in enostavni domini, vse je vrvelo v razkošno opremljenih dvoranah.

Markiza de Pompadour je znala prikriti tajnost o svojem kostumu tako, da je nikdo ni spoznal, ko je predstavljala koketno ovčarico, okolu katere se je vrtela večja skupina moških mask. O kralju Ludoviku XV. pa se je zaznalo, da bode nastopil kot žolti domino. In prav ta žolti domino — bil je edini na tem plesu — se je prav čudno obnašal. Nikdar se ni podal v vrtnice plesočih, tudi se ni udeležil nežno stopanega menueta; mirno je stal pri bufeju ter jedel in pil z izredno naglico. Tu pa tam je zginil za nekaj časa, a se vedno v istih presledkih zopet vračal, da je nadaljeval s krepčanjem.

Vedno več se je nabralo onih, ki so čakali pri bufeju na žoltga domino, ki se je vsikdar z isto vnemo posvetil svojemu

opravilu, kadar se je prikazal. Stvar je postala vedno bolj zanimiva. Jasno je bilo, da si je moral kralj izmisliti posebno zvižajo; kajti nemogoče je bilo, da bi bil v resnici pojedel in popil tolike množine. In dasi so ga vsi prav pazno opazovali — domino je prišel, jedel in pil in odšel, se zopet vrnil in zopet nadaljeval. Zadeva je postajala nerazumljiva. Tudi markiza de Pompadour je prišla, da si ogleda tajinstveno masko. Tudi njej je bilo to uganka.

Kdo bi pač mogel to biti? Vedela je, da je kralj nastopil kot križar in ne, kakor se je bilo razneslo, kot žolti domino, saj ga je še ravnokar videla v beli dvorani. Hitro gre tja pogledat, križar je bil še tu, in mu pove o žoltem dominu. Skupno gresta k bufeju. In zopet je bil tu žolti domino, ki se je, ne oziraje se na okolu stoječe, ravno pripravil k temu, da zopet zavžije precejšnjo količino tega, kar se je nudilo tam.

»In ta da že opetovano je?« pravi kralj Ludovik zmajoč z glavo. »To je vendar nemogoče!«

»In vendar je res,« potrdi markiza, »dvajajstkrat je bil že tu.«

Med tem se je žolti domino menda nasitil. In zopet je odšel umerjenih korakov, niti s pogledom se zmeneč za ostale maske, v neko stransko dvorano ter zginil nato v enem izmed mnogih dolgih hodnikov.

»Po jedi se mora sprehoditi,« pravi markiza smeje se. »Bo-li zopet prišel?«

Ni še preteklo pet minut, ko se žolti domino zopet prikaže; prišel je k bufeju in je jedel in pil, prav kakor da bi že tri dni ne bil zavžil niti trohice. Kralju Ludoviku je zmanikalo besedij. Ločil se je od markize ter se vrnil v dvorano, da poišče kateriga izmed svojih častnikov. Nasproti mu pride slok Španjolec, roko v roki s črnolaso, temnooko rojakinjo. Li ni bil to kapitan švicarske garde de Verhelst in kontesa de Vellieus?

Kralj pristopi k Španjolcu. »Kapitan! Naj pride sem!« Španjolec, spoznavši dobroznani glas, spusti svojo spremljevalko ter se globoko prikloni.

»Veličanstvo?«

»Ne tako glasno! Nečem, da se me spozna! Kontesa, diskrecija!« S prstom pa ji požuga.

Kapitana prime za roko ter ga pelje v stransko dolbino ob zidu. »Je li že videl kapitan žoltga domino pri bufeju?«

»Da, veličanstvo!«

»Tek te maske mi je tajinstven. Naj gleda on nato, da poižve, kdo je to. Razume se, da tako, da se pozornost ne obudi. Ako se mu to posreči, bom govoril zanj pri gospe de Vellieus.«

»Iskrena zahvala, veličanstvo!«

»Že dobro! Pa naj spretno izvede ter mi čim preje poroča.«

Kapitan se oddalji in gre k bufeju, ki je bil še vedno oblegan, kar je bilo dokaz, da se žolti domino še vedno ni nasitil. Ravno je žolti domino nameraval zopet napraviti odmor in navadni izprehod. Kapitan mu sledi v primerni razdalji. Že sta na koncu hodnika — kar žolti domino izgine nenadoma v skrajnem kotu. Mladi častnik je iskal in prisluškal, a vse je bilo zaman. Skoro da se je groza lotevala mladega kapitana. Samega sebe imenuje norca, da sploh misli na strahove. Ako se domino vrne, ga bode že vjel. Skrije se ob bronasti sohi ter čaka, pogled obrnjen na ono mesto, kjer se je zadnjikrat videla ob svitu žolta barva.

Ni dolgo trajalo in tajinstvena maska je bila zopet tu ter šla v jedilno dvorano. Hitro skoči kapitan k oni steni. Tu so morala biti tajna vrata. Dolgo je tipal, predno je prijel za pravi klin, ki ga premakne in — popolnoma tiho se odpro vrata. Za njimi pa so stopnjice. De Verhelst se ojunači in gre po njih nizdol. Kar se delita dva hodnika. Po katerem je prišel domino? Moral je počakati. Skrije se za štrlino stene. Ko je maska zopet prišla, se je splazil neopažen za njo. Čez hodnik, in zopet po stopnjicah čez dvorišče in — — — kapitan ni hotel lastnim očem verjeti — — — v stražnico švicarjev.

Kapitan hitro vstopi s krinko v roki. Njegov pogled je učinkoval, kakor glava

ljivega sklepa. Nas zanima le to, v koliko je ta sklep po zakonu utemeljen in kakšne posledice bo lahko imel v prihodnje za pravice slovenskega jezika pri naših sodiščih.

Da ne mečemo po nepotrebnem kamenja po tej ali oni osebi in ker se nam ne gre tukaj za osebe ampak za stvar, pojasnimo sprva, da so bili sodniki, ki so izdali ta sklep gospod nadsvetnik Pole, deželni svetnik Vedernjak in Luschan. Za sklep sta bila potrebna glasova dveh sodnikov; koliko sodnikov se je pa za sklep izreklo, ali samo dva ali vsi trije, se odteguje javnosti in je prav lahko mogoče, da je eden ali drugi prvih dveh gospodov sodnikov, ki sta Slovenca, glasoval zoper mnenje drugih dveh. Mi tedaj nimamo opraviti s sodniki, ampak s stvarjo.

Ves naš kazensko-pravni red je v smislu modernih pravnih zakonov prepojen z načelom neposrednosti, to je, zakon zahteva, da dobe tako sodniki, kakor tudi stranke o vsem, kar je za presojlo stvari merodajno, neposreden vtis. Zlasti je v kazensko-pravnem redu izključena vsaka posrednost pri glavnih in porotnih razpravah, kjer se gre za izpovedbe prič in za mnenje izvedencev.

To načelo neposrednosti je pa očitno predrto in prebito, če se trdi, da je dovolj, ako predsednik sam pri razpravi pove vsebino tega ali onega spisa, ako je spis jezikovno nerazumljiv strankam in drugim sodnikom. Prezreti se tukaj ne sme, da pridejo kot sodniki v poštev pri porotnih razpravah porotniki, ker ima sodni dvor (sodniki po poklicu) soditi ne o krivdi, ampak samo o kazni. Če tedaj porotniki in stranka ne razumejo kakega v njim nerazumljivem jeziku prebranega spisa (zdravniško spričevalo), ki je važen dokazilni instrument, bi se jim moralo z avtentično sigurnostjo podati vsaj uradni prevod. Kakor naglo se postavimo na drugo stališče, pridemo do zaključka, da predsednik na podlagi zapisnikov o izpovedbah prič tudi lahko porotnikom pove s svojimi besedami: ta priča je izpovedala tako, ona priča tako itd., ne da bi se potem priče v resnici zaslisevale.

Sicer pa ima vsak obdolženi in vsak obtoženi pravico razumeti ves akt in če je sodišče v kazenski stvari zoper slovenskega obtoženca popolnoma proti modernim načelom neposrednosti sprejelo v sodne akte obtoženemu nerazumljivo zdravniško mnenje, bi bila njegova dolžnost, ta korak vsaj asanirati z avtentičnim prevodom, ne pa pridejati prvi nepravilnosti še drugo.

Klasična je trditev nemških listov, ki pravijo, da je s tem izrekom jezikovno vprašanje na Kranjskem rešeno. Res je sicer, da se v zadnjem času rešuje v Ljubljani od raznih slovenskih faktorjev jezikovno vprašanje tako, kakor da bi živeli pred 40 ali 50 leti. Za nas pa ni merodajen sklep tega ali onega senata, pa tudi ne odredba ali naredba tega ali onega predsednika, ampak edino le zakon in pa naša pravica.

Trditev, da bi moral znati vsak porotnik poleg slovenskega tudi nemški jezik, je brez vsake podlage v zakonu. Nikjer tega zakon ne zahteva! § 1 zakona od 23. maja 1873, št. 121, drž. zak. zahteva od porotnikov sledeče: da so moškega spola, nad 30 let stari, branja in pisanja zmožni, v kako tuzemsko občino pristojni, da v dotični občini vsaj eno leto bivajo, ter plačujejo primerno višino davka. O znanju nemščine ne govori zakon prav

nikjer. Tudi v § 2 istega zakona, ki govori o tem, kedo ne sme biti porotnik, ne najdemo jezikovne omejitve. Na misel nam prihaja slučaj, ki se je pred leti dogodil pri nekem spodnještajerskem sodnem dvoru. Tam je bil pred porotniki obtožen neki Slovenec in se je večina obravnave vršila tudi v slovenskem jeziku. Konec je bil, da so porotniki z osmimi proti štirim glasovom obtoženca krivim spoznali. Pri razglasitvi tega krivdoreka je javnost iznenadil nek porotnik, rodem Nemec, ki je izjavil, da večine razprave ni razumel, ker slovenskega jezika prav nič ne zna.

Na podlagi tega se je seveda obtoženi oziroma obsojeni pritožil na najvišje sodišče, češ, kako me more soditi porotnik, ki razprave ni razumel. Pravda je bila tiškovno politična, vsled česar je verjetno, da je dotični porotnik samo zaradi svojega nemškega pokolenja glasoval za krivdo. Če bi bilo to res, tedaj bi bilo tudi mogoče, da bi tisti porotnik, ko bi bil razpravo razumel, glasoval za nekrivdo, vsled česar bi bil moral biti obtoženi oproščen. Razmerje glasov bi bilo namreč potem 7 proti 5.

A kaj je storilo v tem slučaju najvišje sodišče? Zavrnilo je ničnostno pritožbo s kratkim utemeljevanjem, da zakon nikjer ne zahteva od porotnikov jezikovne kvalifikacije. Ljubljanski senat se je tedaj postavil na čisto drugo stališče kakor najvišje sodišče.

Naše mnenje je, da naj razume vsak porotnik razpravo, ki se pred njim vrši. Če je obtoženec Slovenec, tedaj se mora že zaradi njega vsa razprava vršiti v slovenskem jeziku in naj bodo porotniki samo taki, ki jezik obtoženega razumejo. Zahtevati pa od porotnikov, da bi morali znati dva jezika, gre predaleč. Če se načelo, ki ga je izrekel kazenski senat v gori navedenem slučaju, v resnici izvede tudi pri sestavljanju porotnih imenikov, potem bomo dobili po zaslugi ali vsaj po sozaslugi slovenskih sodnikov v Ljubljano kmalu popolnoma nemške porotne klopi.

Nikakor nočemo od slovenskih sodnikov zahtevati, da bi pri podeljevanju pravice eksperimentirali z zakoni in naredbami po vzorcu znanega hebskega sodnika. Toliko pa smemo pričakovati, da bodo slovenski sodniki v obrambo in korist slovenskega jezika storili vsaj to, kar jim zakon dopušča. Žalostno bi bilo, če bi se morali slovenski porotniki drugič posluževati edinega sredstva, ki jim v takem slučaju pristoji, da namreč na stavljen vprašanja ne odgovore, ker vsebine predloženih aktov ne razumejo.

Po izreku gori navedenega kazenskega senata bomo prišli nujno ali do nemških porotnih klopi ali pa do tega, da bodo zavedni slovenski porotniki odklanjali odgovore, kjer celega akta, ki se jim predloži, ne bodo razumeli.

Slovenska javnost naj sodi, kaj je boljše ali Ljubljana ali Heb!

Tedenski pregled.

Volitve za kranjski deželni zbor so popolnoma končane. S. L. S. bo tudi v tem zasedanju imela 16 poslancev. Pri teh volitvah je S. L. S. popolnoma pomedla liberalce iz kmetijskih občin, ker si je priborila in zagotovila idrijsko-vipavski okraj, in tako nastopa enotnejša kakor kedaj poprej. Tudi v mestih se kaže le naraščajoča moč S. L. S., dočim se liberalna stranka brani s svojimi poslednjimi sila-

mi. S. L. S. zastopa stalni odločilni del slovenskega naroda, kmečke občine. Volitve v mestih so se vršile po volji liberalnega uradništva, katero si je prisvojilo politično vodstvo, čeprav ne plačuje nobenih deželnih in občinskih davščin. Ključno vlogo je igrala le soc. demokracija. Že pri državnozborskih volitvah je šla v boj za stranko, ki je bila proti enaki in splošni volivni pravici, in sedaj je v Idriji pri ožji volitvi zopet volila stranko, ki je najhujša nasprotnica ljudskih pravic. Vidi se, da je naloga soc. demokracije boj proti veri, ne pa skrb za ljudske pravice. — Mesta in trge bodo zastopali gospodje dr. Tavčar, dr. Triller, dr. Vilfan, notar Plantan, Lenarčič, Pirc, obrtno zbornico pa dr. Novak, stavbenik Supančič. V veleposestvu so izvolili vse dosedanje poslance, le namesto barona Wurzbacha so izvolili g. Etbm Scholmeier-Lichtenberga.

Na Hrvaškem je položaj ta: Srbsko-hrvaška združena stranka (koalicija) ima 56 poslancev in ima absolutno večino. Starčevićanci imajo po 22 poslancev, ban Rauchova stranka je propadla. V saboru sta samo dva kmeta. To pomankanje kmetov v saboru v deželi, ki je poljedelska, razsvetljuje hrvaške razmere. — V Istri se ta mesec snide deželni zbor, da sprejme volivno reformo.

Da zboljšajo deželne finance, so se sešli pretekli teden zastopniki vseh dežel na Dunaju. Kranjsko zastopata gg. grof Barbo in Grasselli.

V proračunskem odseku se je dr. Korosec zavzel za boljše in hitreje prevažanje živine in zahteval, da naj se na železnici pripravijo za prevažanje mleka hladilni vozovi.

Delegaciji se snideta meseca maja, in vlada bo delovala na to, da se častniške plače vzamejo že v proračun za leto 1909.

Jezikovno vprašanje na Češkem bo najbrž zanetilo splošno jezikovno vprašanje v celi monarhiji. Nemci že pripravljajo nemški blok, in govori se tudi, da se ustanovi slovansko-romanski blok, da brani jezikovne pravice slovansko-romanskih narodov. — Tudi akademična društva na Dunaju so ustanovila splošni slovanski komite v svrhu medsebojnega spoznanja in skupnega nastopa za obrambo pravic.

Na Balkanu hoče Avstrija dežele gospodarsko povzdigniti in bo zato gradila nove železnice, ki bodo vezale Dunaj s Solunom. Rusija pa hoče tudi graditi svojo železnico Donava-Adrija.

Na Ruskem je min. svet predložil sv. sinodu načrt zakona o svobodi vere. Po tem načrtu bo smel vsak na Ruskem spreminiti svojo vero in bo vsaka cerkev imela pravico širiti svojo vero. Vidi se, da se bodo verske razmere na Ruskem kmalu zelo izpremenile.

Pruska se je pred celim svetom omadeževala. Sprejela je postavbo, da sme Poljakom vzeti 70.000 ha zemlje, da zatira Poljake in širi nemštvo. Samo katoliška cerkev je stala pri glasovanju za pravice Poljakov.

Angleška zbornica je sprejela žensko volivno pravico. Sprejela je tudi načrt o omejitvi gostilniških koncesij, po katerem se bo v 14 letih opustilo 30.000 gostiln. Oštriji bodo dobili odškodnino.

Sladkor se bo podražil. Seja kartela sladkornih rafinerij bo sklenila zvišanje cene sladkorju zato, ker se je na Kubi sladkorja pridelalo le malo, in bo morala Amerika seči po evropskem sladkorju iz

sladkorne pese. Tudi kruh se bo podražil. Žitne cene so se v Avstriji zadnje dni zvišale po 20—30 vinarjev pri 50 kg.

Sodni dvor ljubljanskega sodišča je odklonil zahtevo slovenskega zagovornika, da se mora izpričevalo sodn. zdravnikov predložiti v slovenskem jeziku. Kje je enakopravnost? — Šteslja, ki je bil obsojen na smrt, je car pomilostil v enoletno trdnjavo ječo. Užival bo še pokojnino in nosil vse redove. — V Gorici postavijo v spomin Gregorčiču novo šolsko poslopje, ki bo imelo napis: »Gregorčičev dom«. — Državni poslanec Grafenauer je dobil zlati zaslužni križec od cesarja.

Godovi prih. tedna:

V nedeljo, 8. marca: Janez od Boga. Filemon. — V ponedeljek, 9. marca: Frančiška Rim. Gregor od N., Pacijan. — V torek, 10. marca: 40 mučencev. Kaj in Aleksander. — V sredo, 11. marca: Herakli, Cozim. — V četrtek, 12. marca: Gregor I. Teofanez. — V petek, 13. marca: Rozina, Ausov, Evfracija. — V soboto, 14. marca: Matilda, Pavlina, Evthij.

Zadnji lunin krajec in liberalna politika na Vrhniki

V znamenju zadnjega luninega krajca igrajo liberalci na Vrhniki svojo politiko. To so dobro pokazale zadnje deželnozborske volitve. Pogledali smo v koledar, in res kaže isti čas na luni zadnji krajec. Kar so storili, so pač storili v svitu tega zadnjega krajca.

Izmed 170 trških volilcev je prišlo na volišče 150 volilcev. Od teh je volilo gospoda Verbiča 110 mož, dočim je liberallec Lenarčič dobil samo 40 glasov. Tako je dobil Lenarčič na Vrhniki, v svoji domovini, sijajno nezaupnico. Sicer je res klaverno zmagal z 21 glasovi, ki so mu jih poklonili Postojinci in Ložani, ki ne poznajo Lenarčiča. Vrhniki, ki ga poznajo in poznajo tudi njegovo liberalstvo, pa so mu dali po zaslugi. Dobil je na Vrhniki le četrtino, zadnjo četrtino, zadnji krajec!

Zakaj je Lenarčič dobil v Postojni toliko glasov? Vsled nečutenega terorizma! Postojnski župan Pikel je na shodu neki izjavil: »Naša stranka je sklenila, da glasuje z odprto glasovnico!« Ali ni to najzlobnejši atentat na volilno svobodo? Ali se to ne pravi: »Ako ne boš volil z odprto glasovnico, vemo, da voliš Verbiča, in čutil boš vse posledice od naše strani?« Tako so se nekateri zbaljali tega terorizma in volili zoper svoje prepričanje. Ako se hoče liberalstvo držati še nekaj časa s takimi sredstvi, je pač to znamenje — zadnjega krajca!

Sam ljubljanski župan Hribar je prišel na Vrhniko agitirati za Lenarčiča. Žilica mu ni hotela prej dati miru. Da ta velika glava ljubljanska leze po Vrhniki okrog volilcev, da pridobi kak glas za Lenarčiča, to se nam zdi vsekakor preponižno. Ako si liberalstvo na Vrhniki ne zna drugače pomagati, je to zopet znamenje zadnjega krajca!

Mirno in brez strasti so se naši možje zbirali na svojih sestankih, na katerih jim je gospod Skubic stvarno brez osebnosti pojasnjeval, zakaj naj volilci S. L. S. odajo svoje glasove neodvisnemu kandidatu gospodu Verbiču. Vsak je imel na teh shodih prosto besedo. Govorilo se je z odkritim čelom! O kakem terorizmu niti najhujši nasprotnik ne more ziniti! Govorilo je prepričanje, in volilo se je iz prepričanja! To je znamenje moči! Bili so Vrhniki.

Meduse. Veseli Švicarji, ki so ravnokar z glasnim vriskom sprejeli svojega preoblečenega tovariša, so stali kot okameneli s prebledelimi obrazi. Kapitan pokliče najbližje stoječega ter mu zapove razjasniti zadevo, ki je bila vendar popolnoma enostavna. Junaški Švicarji so namreč oblekli eden za drugim haljo onega žoltega domina ter si privoščili dobrote kraljeve mize.

Častnik je odšel, pustivši svoje podložne v strahu in bojazni. Tudi njemu samemu ni bilo prav dobro pri srcu. Se li bode kralj nad njim maščeval radi predrznosti njegovega moštva? A njegov strah je bil nepotreben. Ko je jecljaje kralju razložil zadevo, se ji kralj Ludovik XV. ni mogel dovolj nasmejati.

»Ta šala se mi dopade, kapitan. Da mi ne kaznuje nobenega izmed svojih ljudi. — In glede kontese — naj se zanese name.«

Štirinajst dni pozneje se je kapitan de Verhelst zaročil s konteso de Velieus. Za Švicarje pa, kojih predrzni šali je imel mladi častnik zahvaliti svojo srečo, so bili pripravili takrat posebno pogoščenje. Takrat so si lahko privoščili, kolikor jim je pozeleželo srce, ne da bi se bili morali poslužiti zvijače in se preobleči.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Člouk b neko! na verjeu, de sa leberalcu pu kran-skeh me-steh tku strašn kratkuviden. Am-pak zdej sm se pre-priču, de je tu res, ke sm brau, kuku sa vultve vn spadle.

Pa sej ni čuda, če je tku. Če im leberalc! dan na dan pesek u uči mečeja, morja enkat še clu čist uslepit, ne sam kratkuviden ratat.

Lberaln prvaki tu dobr veja, zatu pa tud tku delaja in soje jaluve zmage čez dali iz večem črkam drukaja, de jih lohka

tud nhn kratkuvidn vultuci bereja. Nej le pugledaja tistga »Gurenjca«, ke ga leberalcu u Krajn vn dajēja; tu sa t take numare notr nadrukane, de b jih lohka prou prau slepec vidu. Pa tu maha leberalc! prou: kolkr je majnš števil nhn vultucu, tulk več in debeli numare je treba drukat, de se zgliha. Tu u šlu še tulk cajta, de u tist števil vultucu čist zginu, pol pa sevede tud velike in debele numare na uja nč nucale.

Douh na u treba na tu več čakati, tu leberaln prvaki sami dobr veja, zatu pa zdej pr usakeh vultvah taka larma delaja, de jih je kej za slišat in de b mi res mislel, de jih je še velik; ampak mi mama dobre uči in nas na uja preslepel. Leberalc! greja enkat čez dali bl cugrunt in čez ene par let jih tud Nemci in nemškutari na uja mogli več vn zrezat, kokr sa jih zdej. Zdej sa že leberalne strune tku napete, de morja vsak cajt pupokat, pa če še deset dohtar Nuvaku in pu vrh še dohtar Trillarjuga laupfurša za puslanca zvolja; kar je leberalcem namenjen, tu jm na u uđu. Zdejšna leberalna pulitka še ficepurgermajstre Zanceke ni več ušeč in se strašn jezi, de je trgovska zbornica dohtarja za puslanca zvulila, kokr de b nubenga trgovca al pa ubrtnika na blu med leberalcem zadost kunštnga. »Tu je škandal,« je

reku. »Gespud zepan, moj sef maja te ldi buls dresirane, ket jest soja kuzlca in vnder sm jest moja kuzlca tku lepu gor zredu in ja manere navadu, de se useli na zadne tace pustau, kedr mene al pa gespu-da zepana zagleda.«

Vidja, gespud redehter, tu ma Zancek prou; tisteh par leberalcu, kulkr jh je še, ma gespud žepan dobr dresiraneh, lohka rečem, de bulš kokr Kludecki soja starga elefonta. Žepane ni treba leberalcu iz kaš-nem špicam ke v rebra drezat, de mu parreraja, kokr more Kludecki soja elefonta, ampak kar u varžet puseže in strese Bolčum Pepete mal drubiža u roka, pa mu jh pržene, ket volu na semen. Sevede Bolčum Pepete ti-pr vultvah za agitacija prslužen krajceri dost na zaležeja, ke Buh ga zmeri tku štrafa, de kašna taka našpila, de more pol pr sudni štrafenga plačat za soja svet-niška mudrust in agitatarsk jezek. In unkat, ke sa ga pr sudni prtisnel spet za šedeset kronc, je vs žalastn zdihnu, de na u šou neko! več drgač agitirat za leberalc, kokr če se boja gespud žepan oblegeral, de uja use štrafenge, ke mu jh uja pr sudni za negave kunšnast naložl, zanjga pupla-čal. —

Pa kaj se gespud žepan briga, če prou Bolčuga Pepeta, Feldštajna, Trstenjakuga Toneta in še ta skraužlanga prahtekanta

čanje celo toliko popustljivi, da so pustili na te shode celo Lenarčičevim hlapcem. A ker se nihče od teh ni upal odpreti svojih ust, niti si liberalci niso upali sklicati kakega shoda, je pač to znamenje — zadnjega krajca!

Najhujši agitator za liberalstvo je bil gostilničar in mesar Kos. Tako je brzkone pretekli mesec tudi Kos odrezal zadnji kos, ki so mu ga spekli ljudje S. L. S.

In po volitvah? Jako strasten je bil trgovec Andrej Grampovčan. Njegovi lastni sostrankarji so se zgražali, ko je pri Hočevanju proklinjal »farje« in »klerikalce«. Kaj zasluži trgovec, ki živi od ogromne večine »klerikalcev« in ima celo brata duhovnika, pa tako dela in govori zoper vso to veliko večino? Sama znamenja, da je bil — zadnji krajec!

Še nekaj. Ker je Vrhnik gosp. Verbič izkazala tako sijajno zaupanje, so zavistni liberalci hoteli mu zagreniti to sladko zavest. In na pustni torek so ti ljudje vozili po Vrhniku kravjo kožo, ker je bil slučajno neki Verbičev sorodnik mesar. Insceniral je to človek, ki je obljubil za ta »špas« 50 kron. Naši ljudje so pomilovalno zrlili na to kravjo družbo. No, tudi to v znamenju — zadnjega krajca!

Prepričani pa smo, da za zadnjim krajcem pride liberalcem mlaj, in v to naj pomagajo vrli Vrhničanje!

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Razsodba v stvari Mihelič. Vse zaslišane priče so izjavile, da je bil obdolženec v svoji mladosti jako marljiv in priden človek, da sta ga roditelja rada imela, da je pa potem, ko je prevzel posestvo in se je vnel v rodbini prepir, jako surovo postopal s svojimi stariši, jih preklinjal in jim grozil. Dvanajstletni Tine Pavčnik, bivši pastir, pa pripoveduje, da mu je obdolženec ukazal grila vjeti, da bi ga med mleko vrgel. Obdolženec trdi, da to ni res.

K popoldanski nadaljni razpravi je bil naval občinstva velikansk, zlasti je bilo opažati med čakajočimi mnogo ljudi iz okolice, iz tistih vasi, v katerih je bil obdolženec osebno znan. Za vzdrževanje reda se je moralo rekvirirati mestno policijo. Ko so se še nekatere priče zaslišale, poklical je predsednik še enkrat obdolženca in ga vprašal, če je imel namen, da bi svojo mater usmrtil, kar je ta zanikal. Stavljeno je bilo le eno glavno vprašanje: je-li Janez Mihelič res svojo mater z nožem zabodel, tako da je vsled tega nastopila smrt, in pa dodatno vprašanje, če je bil obdolženec ob času dejanja duševno nesposoben, da bi presojal svoj čin. V izbornem govoru je državnega pravdnika namestnik zastopal stališče obtožbe, nasprotno je pa zagovornik dr. Hribar omenil, da sta edino le obdolženčeva roditelja potisnila v obdolženčeve roke morilno orodje, čegar nesrečna žrtev je postala obdolženčeva lastna mati. Porotniki so prvo vprašanje potrdili, dodatno pa z devetimi glasovi zanikali, nakar je sledila oprostivna sodba. Občinstvo, katerega je bilo natlačeno polna dvorana, je potem, ko je slišalo, da je obtoženi Janez Mihelič oproščen, jelo z rokami ploskati; čuli so se tudi živio-klici. Predsednik porote je dal poslušalcem ukor ter pripomnil: »Pravica ne potrebuje nobenega aplavza.« S tem je bila ta senzacionalna obravnava ob polu 9. uri zvečer končana. Oproščeni morilec lastne matere je potem, ko se je sodni dvor odstranil, iz veselja, ker je bil prost, držal navzočemu občinstvu pridigo, kakšen revež da je itd., kar je občinstvo tako navdušilo, da so mu pritrjevali.

zavle nnehn kunštnast pubesja na gauge, de le nazadne dohtar Trillar in dohtar Taučar zmagata in de pol lohka na tisteh cegleceh, ke jh pu zid napopaja, soja »sajna zmaga« dvakat pudštrihat pesteja. Kokr pa use kaže, na uja douh Bolču Pepe in druh leberaln Pepčki mogl leberalne pugalavari rešvat in prhodnč se čist lohka zgudi, de u na cegleceh tista »sajna zmaga«, ke je bla ta bart še dvakat pudštrihana, že trikrat preštrihana in dohtar Taučari se uja usi tist žebli, ke je iz nim na vuliuce prbit, skrivl.

Nej s dobr zamerakaja, gespuđ redehter, kua sm jm dons puvedu, ke tu se u usetku gvišn zgudl, kokr je »amen« u učenaš. Nuben agitator, nuben fihakar, ja še clu sam rešiln vuz na u več pumagu, de b stranka rešil in ja spet h žeulejn spravl. Kar je fuč, je fuč in še Rormanu Fiki iz sojm kureninam na more več h seb spraut. Leberalci maja enkata jetka, pa je ven, na tu prseže sam

Bohtatu Pepe iz Kudeluga.

Dva mlada izprijenca. Posetniška sina 18 let stari France Zabret in 17 let stari France Lap, oba iz Topolov pri Mengšu doina, sta na sveti večer m. l. gnala kravo v Trzin. Domov grede srečala sta 25 let staro dekle M. K., ki se je vračala z ročnim vozičkom, na katerem je imela naloženega nekaj blaga, iz Ljubljane v Lahovce. Na cesti proti Mengšu pridružila sta se ji obdolženca. Izven Mengša se pot odcepi naprej proti Topolom in v Moste, oziroma Lahovce. Po tej zadnji poti je krenilo dekle, med tem, ko sta jo zavila obdolženca proti Topolu. A kmalu sta priletela čez polje zanj, in jo nadlegovala z nenravnimi ponudbami. Ker ju je dekle osorno zavrnilo, sta jo obdolženca prišla in jo vrgla na tla. Lap jo je držal, da se ni mogla ganiti in Zabret jo je zlorabil. Potem je skušal še Lap izvršiti enako hudo delstvo. Šele, ko je prihajal neki voz, sta zlobneža zbežala. Lap trdi, da se zaradi prevelike pijanosti ne ve na nič spominjati, nasproti je pa dokazano, da se je še isti večer v domači vasi bahal, kaj je storil. Drugi obdolženec, France Zabret pa je zločinstvo v bistvu pripoznal, v nekaterih okoliščinah pa se ne strinja z izpovedbo napadenega dekleta. Obravnava se vrši tajno.

Ij Raba slovenščine pri tukajšnjem okrajnem sodišču. Že opetovano smo govorili, da se popolnoma po nepotrebnem rabi nemščina v zadevah slovenskih strank, ako n. pr. stavi predlog kaka nemška stranka, ali pa kako oblastvo, in se stranke, nezmogljive in nevedne nemščine, nadlegujejo z njim nerazumljivimi sklepi. Danes pa navajamo še drug slučaj, ki jasno kaže, da je tendenca nekaterih odločujočih faktorjev, uveljaviti nadoblast nemščine tudi v sodnem postopku, če tudi ni povoda, izgovarjati se na kak nemški predlog ali pa na uradni postopek. Na sodišču vodi se namreč tudi poverilni zapisnik, kjer se strankam na zahtevo poverjuje podpis na listinah. Te stranke so v pretežni večini, da, rekel bi, izključno slovenske, a v zapisnik se poveritev zabeleži vedno nemško, in stranka mora ta zapisnik podpisati, če tudi ga ne razume. Te dni zahtevala je pa neka stranka prav odločno, da se izvrši ta poveritev tako na listini, kakor tudi na zapisniku v slovenščini, ker ona nemščine popolnoma nič ne razume. To zahtevanje je pa sodišče odklonilo. Dotična stranka vložila je takoj pritožbo na predsedstvo c. kr. deželnega sodišča in pa na c. kr. justično ministrstvo in je obenem obvestila »Društvo slovenskih odvetnikov«, da ukrene v varstvo slovenščine potrebne korake. Ako to ne bo zadostovalo, prišla bo zadeva pred parlament.

š Zanimiva obravnava. Iz Pekla pri Poljčanah se nam poroča: Dne 6. avgusta m. l. vršila se je v gostilni Mahorič v posebni sobi politična razprava glede ugovora zoper tukajšnje občinske volitve z dne 10. maja m. l. Že pred obravnavo obnašal se je znani Baumann ml. tako sirovo proti poljčanskemu župniku, ki je bil tudi klican k uradnemu dnevu, da je moral vladni komisar Baumanna poklicati iz veže v sobo, da napravi konec njegovemu nastopu. Ko so potem pri razpravi trije kmečki volilci odločno izjavili, da so na dan volitve glasovali edinole za Gregorja Lubej, nikakor pa ne za Georga Lubej, kakor trdi volilni zapisnik, vprašal je vladni komisar navzočega župnika po njegovem mnenju. Slednji je izjavil, da nima vzroka dvomiti nad izpovedjo onih treh volilcev in da je torej v tej točki ugovor proti volitvi upravičen. Naenkrat začne Baumann kričati: Herr Pfarrer, Sie sind ein Lügner, Lügner, Lügner. Ko mu je župnik mirno in dostojno odgovoril, da naj te žaljive psovke prekličje, sicer je prisiljen nastopiti tožbeno pot, je Baumann te psovke ponovil in še pristavil slovenski: »Da bodete vi kmetje lahko pričali, rečem še enkrat: Naš župnik so lažnjivec, lažnjivec.« Po končani razpravi podal se je župnik s tremi kmečkimi volilci na vrt Mahoričeve gostilne, da bi se izognil nadaljnim napadom. Toda kmalu na to pride tja tudi Baumann ml., ter začne brez vsakega povoda kričati, da je župnik lažnjivec, in če ga ne bode hotel tožiti, ga bode v časopisih raztrgal, češ, da si ne upa tožiti ter si mirno pusti dopasti to psovko. — Da se izogne nadaljnim napadom in grožnjam, je župnik mirno odšel iz vrta. Pri sklepnih sodnijski obravnavi v Slovenski Bistrici bil je Baumann ml. nepričakovano oproščen, ker je preiskovalni g. sodnik dr. Mally smatral šepavi Baumannov dokaz resnice za zadosten, da se obtoženec oprosti. Baumann in njegovi pristaši, med njimi železn. zdravnik Novosad svojega veselja nad dobljeno zmago niso vedeli primerneje slaviti in župnika in ž njim vso župnijo žaliti, kakor s streljanjem topičev. Tega junaškega čina,

ki jasno priča njih omiko, so še celo hvaleli po nemško-liberalnih časopisih in njih cucku »Štajercu«. Toda to veselje bilo je prezagodno. Po g. dr. Lemežu vložil je župnik priziv na mariborsko prizivno sodišče, kjer se je dne 26. febr. vršila obravnava. — Baumann si je pripeljal seboj urednika »Marburgerce« g. Jahna. Po izvršnem govoru tožiteljevega zastopnika g. dr. Rosine, ki je točko za točko ovrigel Baumannov dokaz resnice in spretno spodbijal trditve toženčevega zastopnika g. dr. Orosel, bil je Baumann zaradi razžaljenja časti pod olajšavnimi vzroki obsojen na 50 K globe ali 5 dni zapora in na plačilo vseh pravnih stroškov prve in druge inštanice. Zanimivo je bilo, kako je pri tej obravnavi Baumann skušal umikati svoje razžaljlive psovke in je celo rekel, da pač ni nikoli trdil, da bode župnika raztrgal v časopisih, ako ga ne toži, dočim je pri prvi inštanci to obstal; da, še celo v »Marburgerci« je bilo črno na belem, da je župnik tožil »der Not gehorchend, nicht dem eig'nen Triebe«. Vprašamo sedaj, kdo je lagal? Razumljivo je, da so po streljanju Baumannovih privržencev užaljeni farani s par streli izrazili svoje veselje nad zmago pravične stvari, akoravno jim je župnik to odločno prepovedal, češ, da se ne sme sitnosti nasprotnikov povračevati z enako mero. Da se niso ozirali na to prepoved, bilo je gotovo krivo tudi dejstvo, da so pekelski zagriženci pridno zbirali za smodnik, da zopet zasmehujejo domačega župnika, ko bi pravica in resnica ne bila zmagala.

Društva.

+ »Slovenska dijaška zveza« je založila dvoje vrste ličnih razglednic, ki jih je izdelal mlad umetnik-dijak. Razglednice so izšle ravnokar. Čisti prebitek je namenjen za ustanovitev in vzdrževanje ljudskih knjižnic ob slovenski jezikovni meji. Zato upamo, da bo rado segalo po njih slovensko občinstvo, posebno naša inteligenca. Razglednice se naročajo pri predsedniku S. D. Z. iur. Ivo Česniku, Gradec, Schillerstrasse 45/I. Razglednice so v resnici zelo lične, ena predstavlja dijaka v ospredju, kako s knjigo v roki gre po cvetnem potu, kjer je v ozadju ljubka kapelica, ob straneh pa gozd. Druga je skupina: dijak, ki razlaga v loki očetu, kmečki korenini, in bratcu ter sestri, kar se je učil. Za skupino je svetli kmečki dom z ulnjakom na zeleni trati. Izdelane so razglednice v barvotisku. Priporočamo jih toplo vsem našim krogom.

— **Rovte nad Logatcem.** »Izobraževalno društvo« lepo napreduje. Šteje že okrog 200 udov in oglašajo se še vedno novi. Imeli smo v novem letu že več predavanj. Društvo razpečava vsako nedeljo 16 »Slovencev« in okrog 40 »Domoljubov« med svoje ude. — Neodvisna kmeta sta pri zadnjih volitvah vjela pri nas le par glasov. Okrog 90 glasov je bilo oddanih za kandidata S. L. S. Vabila in plakate so poslali liberalci tudi v naše kraje, a dotična vabila so ostala zvita v hiši na polici. — Šolska zadeva na Medvedjem brdu neče biti rešena, akoravno je stvar nujna in potrebna. Posestniki sami prosijo in žele ter bi radi vozili skupaj material. Otroci se potikajo po šolah sosednjih občin. Razume se, da je radi precejšnje razdalje obisk nereden in potem šolski uspehi slabi. Zadeva leži že dalje časa pri šolskem svetu in nikomur ni mar, da bi se ubogemu ljudstvu ustreglo. Ali davkoplačevalci na Medvedjem brdu morda niso vredni istih pravic, kakor drugod, kjer se šola naravnost vsiljuje? Pripravljeni smo šolo plačati in oblast naj jo blagovoli v kratkem preskrbeti. V kratkem se ustanovi v Medvedjem brdu tudi izobraževalno društvo. Meseca aprila prihiti v naše griče tudi gospod Legvart, mlekarški konzulent pri deželni vladi, da se domenimo glede nameravane živinorejske zadruge.

— **Iz Leskovca.** Izobraževalno društvo v Leskovcu je priredilo na pustno nedeljo v prostorih g. Lavrinškega predpustno veselico, katero je na pustni večer ponovilo. Na sporedu ste bili šaloigri »Kmet in fotograf« in »Krčmar pri zvitem rogu«. Šaloigrama je sledila deklamacija A. Hribarjeve pesmi: Huda žena. Igralci so dobro izvršili svoje vloge in izzvali mnogo smeha pri občinstvu. Čast jim!

Po svetu.

Umeten obraz. Francoski zdravnik dr. Delaire je dosegel rekord v kirurgiji. Posrečilo se mu je, da je nekemu pacientu umetno nadomestil brado, del spodnje in zgornje čeljust, potem kos jezika in ves nos. Dotičniku je bil raznesel obraz smodnik, ki se je užgal in eksplodiral. Moža z umetnim obrazom so predstavili medicins-

ski akademiji, ki je dognala, da se je restavracijsko delo kirurgovo docela posrečilo, in sicer tako izvrstno, da v tri metre dalje ni spoznati, da je skoro vsa glava umetno popravljena. Pacient zamore jesti in govoriti čisto razločno. Le to je križ, da mora vsak dan vso lepo stavbo razdreti in očistiti. Umetni obraz je sestavljen iz štirih delov. Kos srebra drži spodnje zobovje, drugi kos, napravljen iz zlata in kavčuka, drži zgornje zobe, in sicer s pomočjo kljuk, ki so pritrjene v nosni dolbini, dočim jih poseben, zlat mehanizem veže z licem. Tretji del nadomešča brado in spodnjo ustnico ter je pritrjen s klinoma v deloma tudi umetni spodnji čeljusti. — Zadnji del tvori kos gornje ustnice in nos. Napravljen je iz gumija mesne barve. Nit lepo zavijanih brk ne manjka.

Garniture za morfilj. V velikih izložnih oknih ameriških juvelirjev se opaža zadnji čas krasno izdelane škatljice, pokrite z zlahtnim kamenjem. Pritisneš na pero, pa se škatljica odpre in zagledaš celo garnituro, ki jo rabijo žrtve morfinizma: brizgalnico in različne tube za strup. Tudi manj dragocene garniture se dobi. Juvelirji pravijo, da se Amerikanci in Američanke kar trgajo za te škatljice in da se jih je zlasti za božična drevesca mnogo prodalo. Prav amerikansko!

Mož sili soprogo k samoumoru. Policija v Bari je aretirala tajnika tehniške šole Liso-a, ki ga dolžijo, da je imel ženc in otroke 18 mesecev zaprte. Zahteval je, da soproga izvrši samoumoro, poprej pa mu podpiše izjavo, da je mož popolnoma nedolžen pri njeni smrti. Ko se je žena branila, da bi to storila, pretil ji je, da jo ubije. Žena se je v obupu vrgla skozi okno, a se je le neznatno poškodovala. Obvestila je redarstvo, in Liso-a so zaprli. — Druga poročila se glase, da je bila žena možu nezvesta in da jo je vsled tega hotel prisiliti, da se ubije. Po poizkušenem begu ko je skočila na dvorišče in se težko ranila, jo je imel mož še dolgo časa zaprto. Šele zadnje dni je slučajno dobila v roke svinčnik in kosček papirja, da je mogla obvestiti svoje sorodnike, kako se ji godi. Le-ti so stvar naznanili policiji.

Podvodni predor v New Yorku. Te dni je predsednik Zedinjenih držav Roosevelt otvoril tunel, ki veže New York in New Jersey pod reko Hudson, ki je dolga 30 metrov globoka. Predor je dolga okoli deset kilometrov; z električno železnico se ga prevozi v 11 minutah. Na predoru je delalo 6500 delavcev celih osem let ter je stalo vse delo 350 milijonov. Po tunelu se bo vozilo vsak dan kakih 150.000 delavcev, ki so morali prejeti z ladjami čez reko, a sedaj po tunelu prihranijo vsakokrat deset minut. — Čas je denar.

Ulomivec in atlet. Pri atletu Hackenschmiedu v Parizu je predvečerašnjim ulomil nek lopov. Hackenschmied se je zbudil, zgrabil ulomivca za vrat ter ga nese na bližnjo policijsko postajo, kjer so ga obdržali.

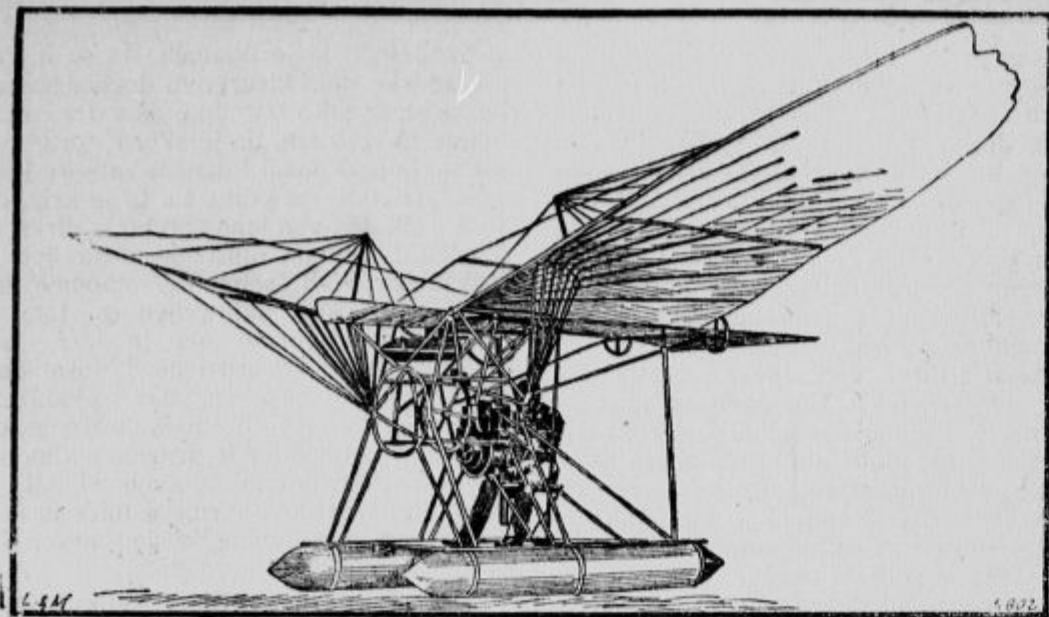
Enketa proti spolnim boleznim. Dne 4. t. m. so se pričele na Dunaju razprave enketi v zatiranje spolnih bolezni. Navzočih je mnogo učenjakov, zastopano več ministrstev.

Napad na policijskega šefa v Čikagu. »New York Herald« piše, da je napadalec italijanski anarhist. Policija je preiskala več hiš ter se prepričala, da obstoji v Čikagu klub anarhistov. Dobili so tudi besedilo anarhične prisege, ki se glasi: »Pri-segam večno zvestobo zvezi. Izvršim vse uboje, ki jih bo naše sodišče proglasilo za potrebne. Ako bi ne imel poguma izvršiti kak uboj, prisegam, da se izročim svojim bratom, da me sodijo.«

Papež za stolp sv. Marka v Benetkah. Znano je, da se papež Pij X. živo zanima za Benetke, kjer je bil toliko let patrijarh. Sedaj se poroča iz gotovega vira, da bo sveti oče daroval Benčanom, kadar bo stolp sv. Marka dozidan, pozlačenega angelja, ki pride na vrh stolpa, kakor je bil na starem stolpu.

Mesto Sanok pod vodo. Reka San je preplavila celo mesto Sanok. V mnogih hišah sta voda in led udrli v pritličja. O polnoči so morali deložirati vse prebivalstvo okraja Blonje. Iz Przemysla je prispel oddelek pionirjev, da reši ljudi, ki so zbežali na strehe ter jih branili ledenih plošč, ki grozijo, da porušijo hiše.

Štatistika cerkev v Avstriji. Glasom neke uradne štatistike je v vsej Avstriji izvzemši Galicijo in Bukovino 11.949 rimskokatoliških župnih cerkev in kapel. Na poedine dežele odpada od teh in sicer: na Češko 3175, Tirolsko in Predarelsko 1835, Kranjsko 1266, Moravsko 1215, Štajersko 837, Dalmacijo 624, Gorenjo Avstrijo 563, Istro, Trst, Goriško 438, Koroško 335, Šlezijo 249 in Solnograško 194.

Nov letalni stroj.

Uspehe vodljivih zrakoplovov spremlja izpopolnjevanje letalnih strojev. Naša slika predstavlja tako zanimivo napravo. Ta stroj je sestavljen iz Amerikane Gammeter, ki upa, da se z istim uspešno vdeleži tekmovalca, ki ga nameravajo v Ameriki prirediti s stroji, težjimi od zraka. Gammeter je, kakor videti, imel v glavnem za vzgled — naravno: leteče ptice. Spodaj sta dva vala iz kositra s stožci na koncih, med seboj zvezana; ta vala služita, da je stroj kolikor toliko stabilen. Na tem temelju je pritrjen oder iz lahkih bambusovih palic, v katerem je montiran motor 7 konjskih sil. Motor se zavrti v minuti

1200 krat; potom prenosov pregiba motor peruti 95 krat v minuti kvišku in navzdol. Ves stroj tehtja okoli pet metrskih stotov. Razprostrte peruti merijo deset metrov v dolžini. Stroj s krmilom vred, ki je podobno ptičjemu repu, je le štiri metre dolg. Površina stroja, brez peruti, znaša 48 štirjaskih sežnjev, peruti pa 154 kvadratnih sežnjev. Iznajditelj je, kakor večinoma vsi tovariši, velik optimist; noče pa povedati, kako so se mu posrečili ali ponesrečili dosednji letalni poizkusi. Samo to je izdal — kar pa itak vsi vemo — da je vkljub svojemu stroju še živ in zdrav.

Idrijske novice.

i Duhovščina je bila vedno v zvezi z grajščaki proti ljudstvu. Za izobrazbo se ni skrbelo, Bog ne daj, da bi bil kateri več znal, kakor čitati, v tem smislu je govoril nedavno prof. dr. Lončar na socialno demokratskem diskursu. G. doktor, bodite vendar malo bolj previdni v svojih trditvah. Vi ste profesor zgodovine, ne kvartite zgodovinskih dogodkov. Ravno slovenska zgodovina uči, da takrat, ko se država ni brigala za šole, ne dežela kaj storila za nje, se je ravno duhovščina žrtvovala za napredek našega naroda. Poglejte samo idrijski sodni okraj. Majhno stanovanje ima duhoven po naših gorskih župnijah in to je še porabil v ljudsko izobrazbo. Odstopil je največjo sobo v župnišču za šolo in ker ni bilo učitelja, poučeval je sam brezplačno. Šele v novejšem času jim dajo malo nagrado. In še dandanes bi bila kaka soseska brez pouka, ko bi duhovna ne bilo, ker za razpisano službo ne prosi nobeden učitelj ali učiteljica. — Kedo je prvo gimnazijo ustanovil na Kranjskem? Ne li jezuiti? Ali se je tam samo čitati učilo? Kedo je prej napravil največ dijaških ustanov? Se še spominjate g. doktor, kolikokrat so vam v gimnaziji brali razpisane ustanove? Ne znate li, da Wolf, Metelko, Dolničar itd. so žrtvovali svoje premoženje, da bi pomagali našemu ljudstvu do višje omike, in ti so bili duhovni. — Kedo je ustanovil naše višje šole, univerze na Dunaju, v Budimpešti itd.? Ne dežela, ne država, temveč cerkev. In ste se na univerzi res učili samo čitati in nič več? In kedo je omogočil kranjskim zdravnikom, sodnikom, profesorjem, notarjem, advokatom, da so prišli do svojega kruha? Duhoven Knafel je bil, ki je na Dunaju napravil ustanovo za visokošolce, da dandanes 35 dijakov dobiva podpore po 600 K na leto. Tedaj samo iz te ustanove se izplača na leto 21.000 K in to je darovala roka katol. duhovna. Kaj bodo rekli vaši tovariši, g. Lončar, ko zvedo o vašem zabavljanju čez kranjsko duhovščino? Vam li ne bodo oponesli: Gospod kolega, ne smeš nas vendar pred svetom, saj mi znamo vendar malo več, kot samo čitati, ko smo dovršili univerzo, katero je katol. cerkev ustanovila, toliko nas. Tvojih tovarišev, je vživalo zdatno podporo, katero nam je naklonil slovenski katoliški duhoven! Toraj g. doktor, ne pačite zgodovine! Znašiti se bode hotel kateri vaših poslušalcev še natančneje poučiti, ali ko dijaki zvedo o tem, bode kateri bral obširnejšo zgodovino, kakor jim jo nudi šolska knjiga in bode spoznal pravo zgodovinsko resnico. Takrat bode vam na škodo, ker bode spoštovanje do svojega profesorja zginito. Vendar ne boste posnemali Kristana, ki v zadnjem »Napreju« piše, da je socialna demokracija pripomogla železničarjem na avstrijskih železnicah do prav lepih uspehov, ko vendar ves svet ve, kako so ravno v zadnjem boju socialni demokratje speljali železničarje na led!

i Zoper delavske hiše da smo, govoril je menda Ante Kristan na shodu, ki

ga je sklicalo liberalno politično društvo »Jednakopravnost«. Čuli smo to govorico, a ne verjamemo, da bi se bil Kristan tako daleč spozabil vkljub svoji veliki ljubezni za liberalce. Prehuda in premočna farba bi bila to. Čitalnica vsaj ni nobena delavska hiša. Ako pa je Kristan tako otročji, da res misli, da bi delavci zahajali vanjo, moti se mož pošteno. Saj so svoj čas tudi liberalci pravili, naj dobi sedanja čitalnica prostor v začasni realki, ker bodo potem čitalniško dvorano imela na razpolago razna društva. Povedali smo takrat, da je to pač lepa obljuba, ki se pa nikdar ne bo izpolnjevala. Ali smo se kaj motili? Najlože odgovori na to vprašanje Kristan sam s tem, kje prireja shode. Čitalniška dvorana je zanj preslana, ko morajo celo prireditelji predstav in koncertov v prid dijaškemu podpornemu društvu plačevati čitalnici dvorano. Proti delavskim hišam nismo bili nikdar, kar Kristan sam prav dobro ve, ako ni pozabil še shoda, na katerem so naši ljudje ravno dokazovali, da so liberalcem dobra delavska stanovanja samo farba, s katero so davkoplačevalce vse od kraja farbali, ko so zvišali doklade na 75%. Ali se je izpolnilo, kar smo tedaj trdili, izpolnilo do pičice? Za delavske hiše so bile zvišane doklade, — a koliko jih stoji? Nobena, ker za delavca in reveža nimajo denarja. Čitalnico bi pa bili prav gotovo sezidali, ako bi se ne bil pritožil Oswald in drugi njegovi tovariši, a ne čitalnice za delavce, ampak za znanih par frakarjev, med katere se žal družijo tudi delavski voditelji.

i Zoper omiko smo, trdil je Gangl, kakor pravijo. Pa zakaj? Zato, ker je Oswald vložil na deželni odbor ugovor proti sklepu občinskega odbora, da se da za uravnavo dijaškega igrišča 1000 K. Družega ne rečemo, nego da damo Ganglu svet, naj pregleda nekoliko občinske račune, iz katerih bo razvidel, da je dala občina že dvakrat po 500 kron za dijaško igrišče. Takrat se ni nobeden pritožil, sedaj pa je bila vložena pritožba, ker tudi igrišča in igrače ne smejo biti predrage. Zlasti pa ne moremo športa uganjati v Idriji, kjer še za potrebnejše stvari nimamo denarja, ampak delamo dolgove, ki bodo kmalu davkoplačevalcem prerastli glavo. Za izobrazbo je naša stranka delala v Idriji, ko ni bilo ne Gangla ne Kristana tukaj, pa bode tudi še potem, ko bodeta že obadva pozabljena.

i Klavrn liberalce. »Živio Gangl!« Tako je začinkalo v sredo opoldne okoli deset grl, ko se je izvedel rezultat deželnih volitev; nad mestno uro je priplaval trobojnica, pa le bolj počasi je lezla iz stolpa, ker jo je rdeča barva preveč tiščala. Nam se volitev ni sramovati: ne samo ohranili, temveč še pridobili smo mnogo mož, ki so nepriljeno in brez spremstva oddali glasove za svoje prepričanje, mejtem ko so liberalci vodili in vozili in videli smo mej njimi inteligentne ljudi, ki prav gotovo niso vedeli, za kaj se gre, a da bi situacijo poznali, bi se gotovo svojega čina sramovali. Uradnikov se je udeležilo volitve dve tretjini in pri nekaterih smo se spomnili na besede: Oče od-

pusti jim itd.! Tudi smo videli ljudi, ki kljub vsem pojasnilom v listih ostanejo pri svojem in bi volili tudi poljsko strašilo, da je le na klobuku listek z napisom: liberalizem. Oni imenujejo to politično prepričanje, mi pa temu pravimo politična nezrelost. Kako bodo vendar volili iz prepričanja ljudje, ki so se od novega leta sem na vsakem shodu blatili: Kristan je mahal po liberalcih in Ganglu, Gangl je napeljal svoje liberalne fraze, slednjič pa se je popolnoma vdal demokratom, samo da so ga volili, liberalci so pa potegnili za njim, ker bi bili sicer ostali na cedilu. Številke govore: Pri prvi volitvi je bilo naših 120, liberalnih 121, demokratov 72; pri ožji volitvi naših 132, liberalno-demokratskih bi moralo pa biti 193+10, koji so za ožjo volitev smeli voliti; torej skupaj 203; v resnici jih je pa bilo 173; 50 volivcev se je pa absentiralo. Žalostna zmaga! Zato pa je res, da prava Idrija za Gangla ne mara in ga tudi ni volila ter bo tudi v prihodnje ostala po dekanu Arko v stiku s S. L. S., kajti ta stranka ima na Dunaju 10 poslancev, liberalna enega; v deželnem zboru jih ima 17, Nemci 11, liberalci pa 10, z Ganglom vred, ki pa ne sme biti liberalen, ker mu je Kristan prepovedal, kakor se bodo morali tudi poslanci za skupine Vrhnika-Postojna, Škofja Loka-Kranci, Radovljica-Tržič-Kamnik ozirati na zdatne pristaše S. L. S., ker so liberalci zmagali le z neznatnimi večinami 12, 21 in 40 glasov.

i Nekaj nas veseli: Na dan volitve ni bilo tistega tuljenja in godbe kakor preje; ne vemo pa, ali je temu vzrok napredk v dostojnosti ali pa klavrn rezultati, faktum je, da so bili ljudje mirni, le po gostilnah so se nekaj »navduševali« in nekaj demokratskih bab se je spraskalo.

i »Zapustite to nesramno bando!« kliče zadnji »Naprej« tikom pred volitvijo. Tako nazivlja klerikalce, češ, ker so lagali koliko glasov dobé, a so jih vlovili pri prvi volitvi samo 120. Mi bi Kristana opomnili na njegov volivni shod, na katerem je bral imena svojih volivcev in jih naštel 113. Kdor od teh ne bo volil na socialno-demokratsko stran, ga bode imenoval izdajico. A volilo jih je le 72, tedaj se je on bahal preveč, ker mu je celih 41 obrnilo hrbet. »Nesramno bando« le za sé obdržite!

Nekaj o Slovencih ob Ruhr in Reni.

Essen ob Ruhr.

Te dni sem imel priliko, da sem občeval z našimi slovenskimi delavci, ki delajo v tej industrijski deželi, kjer bogati lastniki črni diamant: premog. »Nasproti tem ljudem ob Reni in Ruhr smo pravi otroci«, je zaklinal pred leti nekdo, ki je obiskal te pokrajine. Ravno otroci nismo, smo ravno tako ljudje, kakor tisti bogataši, ki so ustvarili ta, v razna mesta in vasi z 80.000 prebivalci veeleobsežni London. Morebiti je le še vprašanje nekaj let, ko sklopijo v eno mesto te industrijske kraje od Essena do Hochheide. In to bo veliko mesto, ki že zdaj obstoji. Mesto, zgrajeno nad rovi, v katerih liki krt rje rudar za premogom. Zdravo to mesto ne bo, kakor že zdaj niso zdravi kraji Essen, Dortmund, Duisburg, Mühlheim, Hamborn, Homberg, Hochheide itd. Značaj tej pokrajini dajo jako prozaična poslopja: tvorniški dimniki in pa suhoparna poslopja, v katerih ti prebiva rudar, uradnik, obrtnik, trgovec. Vsa pokrajina je pa zagrnjena v dimovo meglo, ki seveda tudi na pljuča ne vpliva kdosi gavedi kako dobro. Ko bi imel vpliv na nemškega cesarja, bi ga pregovoril, da naj imenuje to mesto »Nemški črni diamant« ali pa »Kotstadt«, Blatno mesto, ker toliko blata nisem še gazil, kolikor sem ga v tem Blatnem mestu. Pomilujem nizozemsko Ančko, ki mi je čistila blatnate moje črevlje. Nekaj cest je čednih, a večina jih je takih, da je strah in groza. Ljubljancem, ki vedno zabavljajo, kako da je Ljubljana polna blatnih cest, sem pridi in prepričaj se z menoj vred, da ima v primeri s tukajšnjimi blatnimi ulicami Ljubljana le idealno blatne ceste.

Slovenec ti živi tu povsod raztresen. Dobiš ga v Essenu, Gladbecku, Mühlheimu, Berge Borleku, Hambornu, Hombergu, v Hochheide, prav povsod, kjer ti kopljejo premog. Najnevarnejša dela seveda ti res dela pod zemljo. Dobro je plačan. Pa se mu le toži po domovini, po omiljenih mu domačih gorah. »Kako lepo,« je rekla neka Litijčanka, »mora biti na ravnini, sem si mislila doma. A zdaj živim na ravnini in ne vidim drugega, kakor hiše, dimnike pa blatne ceste«. In drugi slovenski rudar je vzkliknil med razgovorom: »Kako to, da nima domovina za nas doma dovolj kruha. Premoga toliko, pa so tako slabo plačani rudarji«. Tu res plače niso slabe. Gospodarji bogataši hočejo, da bi jih delavci imeli radi. Zato jih precej dobro plačujejo. Grade jim hiše in sploh

gledajo na to, da bi bili hvaljeni. A vse to, pravijo izkušeni rudarji, je dvorezen nož. Ob delavskih bojih ti pa groze rudarjem: »Iz naših hiš boste morali«. Ob zadnjem velikem rudarskem štrajku bi bili res vrgli na cesto rudarje, ki so štrajkali, ko bi se ne bile uprle občine in rekle, da tega ne dopuste, ker nimajo same na razpolago toliko stanovanj, kolikor bi jih potrebovale, če bi bil podjetniki vresničili svoje grožnje.

Hitro se izpreminja lice te pokrajine. Tam, kjer je še včeraj raslo na rodovitni grudi žito, že danes koplje težak, katerega sledi jutri zidar. In čez leto dan ti gleda začudeno oko cehe, plavže in pa delavske kolonije, delavske hiše na tisti ravnini, ki jo je še pred letom oral in obdeloval marljivi kmetič, ki je za drag denar prodal zemljo podjetnemu veleindustriju.

Delavci stanujejo večinoma po delavskih hišah, ki so last lastnikov rudnikov in plavžov. So pa tudi zasebniki, ki imajo svoje gostače. Nekaj starih nemških rudarskih rodbin ima pa pač še svoje lastne domove. Vsaka rudarska rodbina ima poleg kuhinje še štiri, pa tudi pet sob. Hiše so zgrajene tako, da stanuje vsaka rodbina popolnoma zase. Ima tudi nekoliko vrta in pa hlev. So rudarske rodbine, ki zrede na leto do tri prešiče. Prav čedna so stanovanja slovenskih rudarjev. In v kakih luknjah stanuje naše delavstvo? Tukajšnje hrane se naši ljudje težko navadijo. Pogrešajo tudi domači cviček in pa ljuto-merčana. Dasi sta vožnja in carina visoki, marsikateri slovenski rudar, ki se nahaja v boljših razmerah, naroči sod vina v domovini, ki ga navadno skozi hitro prodajo svojim slovenskim tovarišem, dasi pride seveda cena jako visoka. Domače pleče in kranjske klobase ti tudi delajo slovenski rudarji. Meso in mast doma izrejenih prašičev navadno sami shranijo, ker jim ga nemški mesarji jako slabo plačajo, ako ga jim prodajo.

Imajo navadno slovenske rodbine na stanovanju tudi kakega rojaka rudarja. Pripete se pa pri takih stanovalcih mnogokrat napake, kakšne, si lahko vsakdo misli.

Delajo pa tu Slovenci prav iz vseh slovenskih pokrajin. Dobiš veliko Kranjcev, osobito Dolenjcev, ne manjka štajerskih, koroških in tudi ne goriških slovenskih rudarjev v Nemčiji.

Slovenski rudarji tožijo, da plačujejo tu velike davke, ki so vsako leto višji. Navesti hočem glede na davke, ki jih plačuje slovenski rudar, nekega »reparaturhauerja«, in sicer koliko je plačal davkov leta 1906. in koliko leta 1907.

Predlanskim so mu predpisali letnega državnega dohodninskega davka 12 mark. Poleg tega so mu pa še predpisali 154 % občinskih doklad na dohodninski davek v znesku 18 mark 48 fenigov. Cerkveni davek je znašal 30 % dohodninskega davka to je 3 marke 60 fenigov. Predpisanega je imel torej za leto 1906. na državnih, občinskih in cerkvenih davkih 34 mark 8 fenigov. Plačal pa je v četrletnih obrokih po 5 mark 52 fenigov. Ob neizpremenjenih dohodkih so mu pa predpisali lani državnega dohodninskega davka 16 mark, občinske doklade 25 mark 60 fenigov, cerkvenega davka (30% dohodninskega davka) 4 marke 80 fenigov, skupaj torej 46 mark 40 fenigov. Plačal je lani ta davek tudi v četrletnih obrokih po 11 mark 60 fenigov.

Nemški davčni fiskus je jako natančen in gledajo strogo na to, da plača vsak davek, ki pripada nanj. Če zapusti inozemski delavec Nemčijo, se mora odjaviti in mora z davčnim listkom dokazati, da je plačal vse davke, ki pripadajo nanj.

Izvedel sem, da imajo naši slovenski delavci poleg hambornškega slovenskega društva Sv. Barbare, še nekaj slovenskih pevskih podpornih društev. V Hochheide pri Hombergu obstoja slovensko pevsko in podporno društvo »Bratovska ljubezen«. Ima 80 članov, ki plačujejo mesečno 1 marko članarine in dobe, ako obolé, skozi 15 tednov podporo po eno marko na dan. V Berge Borleku pa obstoji slovensko pevsko društvo »Ilirija«. Mogoče je, da poleg teh treh društev obstoja še kako drugo slovensko pevsko društvo med našimi Slovenci.

Slovenskim misijonarjem so slovenski delavci jako hvaležni. Pa tudi res lepo misijonarijo med njimi. Poizvedujejo po teh raztresenih velikih mestih in vaseh za slovenske rudarje in jih obiskujejo po njihovih domovih. Slovenski delavci uvidevajo in sami priznavajo, kako težavno da je to delo. Slovenski pastor rektor Köster v Hambornu je tudi povsod dobro znan. No, pa saj tudi povsod misijonari. Neki slovenski delavec je rekel o Kösterju: »Osramotil me je, ko je govoril z menoj. Rabil sem izraz »tavžent«, nakar pravi rektor: »A tisoč mislite! No, to je

lepa, sem si mislil, rojeni Nemec, pa ti govori lepše slovensko, kakor govorim jaz.»

Otroci slovenskih rudarjev so seveda vzgojeni po šoli nemško. Govore ti pa tudi dobro slovensko. Naši rudarji tu imajo po večini slovenske žene in govore doma v rodbini slovensko. Dogaja se pa že zdaj, da pišejo otroci slovenskih rodbin starišem slovenska pisma z nemškimi črkami in z nemškim pravopisom. Tako pismo sem imel v rokah.

Med slovenskim časopisjem je med tukajšnjimi slovenskimi rudarji najbolj razširjen »Domoljub«. Rektor Köster širi med slovenskim delavstvom tudi drugo slovensko časopisje. Ni dovolj razširjena »Družba sv. Mohorja«, dasi ima precej naročnikov. »Domoljubovi« naročniki tožijo, da dobivajo list ob ponedeljkih. Pripetilo se je tudi večkrat, da je izostala kakšna številka.

PARLAMENTARNO DELO.

Dunaj, 6. marca. Plenarna seja krščansko-socialne parlamentarne zveze se vrši prihodnji petek. — Načelstvo nemško-nacionalne zveze se je 5. t. m. posvetovalo o položaju. Načelstvo je prišlo do zaključka, da se položaj vzlic vsem težavam glede na jezikovno vprašanje in na »reakcionarne« navale krščanskih socialcev na naučnega ministra ni bistveno izpremenil in da zato ne bo treba velikim strankam izpremeniti svoje taktike. (To se pravi po domače, da z nemškim blokom najbrž nič ne bo.) — Proračunski odsek se bo posvetoval zdaj o proračunu deželne breme. Tu se gre za dve stvari: zvišanje rekrutnega števila na 5000 mož in za to, da se vojaške vaje deželnih brambovcev omeje od štirih tednov na tri. Poslanec nameravajo med tema dvema vprašanjema napraviti junktim. — Nato pride na vrsto proračun ministrstva za notranje zadeve. — V torek zboruje pododsek, ki se posvetuje o rudarstvu, in sicer o »rudarskem nadzorstvu, rudarskih delegatih in izplačevanju«. — V sredo se posvetuje brambovski odsek o podpori za družine rezervistov. — Prva seja poslanske zbornice bo menda 23. t. m. Šlo se bo za povišanje števila novincev. Proračunski odsek bo končal svoja dela najpozneje do aprila. Velikonočne počitnice bodo kratke. Zbornica se potem, ko bosta končali zasedanji delegacij, to je po juniju mesecu, ne bo več sešla, kajti julija meseca se bodo sklicali deželni zbori kranjski, gališki in češki. Medtem pa bo zboroval pod predsedstvom dr. Kreka permanentni odbor, ki se bo posvetoval in izpolnjeval vladno predlogo o zavarovanju za starost in onemoglost. Vlada bo namreč ta zakon predložila v prihodnjem, to je jesenskem zasedanju.

HRVAŠKA.

Budimpešta, 6. marca. Pri Weckerlu se je vršila ministrska konferenca, kateri sta prisostvovala tudi ban Rauch in sekčni načelnik Czernkovich. Šlo se je za sestavo kraljevega reskripta ob priliki otvoritve hrvaškega sabora, ki ga hoče vlada osrečiti z objavo svojega programa. Posvetovali so se nadalje tudi o tem, kako bi sabor takoj po otvoritvi do oktobra odgodili.

Budimpešta, 6. marca. Neki član hrvaško-srbske koalicije je dopisniku »Pester Lloyd« izjavil, da bo koalicija Raucha še bolj ostro sprejela kot Rakodczaya. Ako se bo v kraljevem reskriptu poudarjala namera vzlic zmagi opozicije pri volitvah, Raucha obdržati še dalje na njegovem mestu, bo koalicija to smatrala za prekršenje ustave in izvajala iz tega vse konsekvence.

Predvčerajšnjim se je vršila v Novigradu ožja volitev med kandidatom kmečke stranke Stjepanom Radičem in kandidatom Starčevićeve stranke prava dr. Ivica Frankom. Koalicija je bila sklenila pomagati Radiču, ki je vsled tega izvoljen z večino 58 glasov. Malokateri volitve so se vršile ob tolikem zanimanju ljudstva. Na volišču je bilo okrog 10 tisoč ljudi. Po proglašenju izida se je pomikal po ulicah imponanten sprevod, poslanca Radiča in Zagorca so nosili na ramah.

NOVA NEPREVIDNOST NEMŠKEGA CESARJA.

Viljem II. piše admiralu angleške mornarice, naj Anglija omeji svoje pomorsko oboroževanje!

London, 6. marca. »Times« objavlja senačno vest, ki globoko razburja vse kroge. Nemški cesar Viljem II. je namreč poslal tajno osebno pismo prvemu lordu

angleške admiralitete, Tweedmouth, v katerem izkuša na slednjega vplivati, naj se omeji letošnji angleški mornariški proračun. Tweedmouth sicer izjavlja v »Central News« in v Reuterjevem uradu, da je pismo cesarjevo nanj čisto zasebne narave in se ne nanaša na mornarico. Vzlic temu pa vsi politiki, ki jim je stvar seveda dobro znana, trdijo, da je cesar admiralu pisal o mornariških in ladijskih zgradbah. Tweedmouth pisma noče objaviti, njegov tajnik je samo obljubil, da bo v ponedeljek v zbornici lordov o cel' zadevi poročal. V poslanski zbornici je danes finančni minister Asquith izjavil, da je lord Tweedmouth 18. februarja prejel od cesarja Viljema pismo, ki pa je čisto zasebna značaja. Lord Tweedmouth je odgovoril cesarju tudi samo zasebno in »malo formalno«. Niti pismo niti odgovor se nista sporočila ministrskemu kabinetu. Kabinet je o mornariškem proračunu sklepal, še predno je pismo došlo. — »Berliner Ztg. am Mittag« piše z neprikrito animoznostjo proti cesarju, ki se dá od svojega živahnega temperamenta zavesti do nepremišljenih korakov. Kdo se ne spomni njegove brzogovorne Krügerju in njegovega odlikovanja na generala Steslja? »Times« je svojo objavo seveda nalašč storila, da bi se zasejalo zopet malo sovraštva med Nemčijo in Anglijo.

NAPAD NA HAECKLA.

Jena, 6. marca. Ernst Haeckel, ki uči, da človek pohaja od živali, je včeraj zvečer se mogel prepričati, kako njegovi brezbržni nauki rodijo upravičeni odpor v ljudstvu samem. Dobil je zadnji čas več pisem, v katerih se mu predložuje njegova brezbožnost, včeraj zvečer pa so nekateri pred njegovo vilo demonstrirali in metali v okna kamenje.

FRANCOSKA — RUSIJA.

Peterburg, 6. marca. Govori se, da bo predsednik francoske republike Fallieres obiskal carja, spremljan od ministra za zunanje zadeve Pichona.

KRALJESTVO BOMB.

V Barceloni so se izvršili zopet kar štirje bombni atentati. Pet oseb je ubitih. V kavarni »Mala« so anarhisti ustrelili poročnika Maures.

POGOJI REVOLUCIONARJEV KRALJU MANUELU.

Kolin, 6. marca. »Köln. Ztg.« poroča, da je voditelj dissidentov, Alpoin, kraljici Amaliji sporočil, da se bodo atentati ustavili, ako izpolni kralj sledeče pogoje: 1. Mora ustavo korenito reformirati; 2. zmanjšati se mora civilna lista.

KONFLIKT MED JAPONSKO IN KITAJEM.

Iz Honkonga poročajo, da se je podkralj v Kvangsungu odločil, da japonskega parnika »Katsumaru« ne izpusti na svobodo, dasi je iz Pekinga prejel ukaz, da naj se zadeva prijateljskim potom poravnava.

Državni zbor.

Dunaj, 6. sušca.

Razkrinkana demagogija.

Včeraj sem podal v kratkih obrisih podobo železniške uprave. Ta podoba je jako senčnata, ker država mora doplačevati. V tekočem letu bode državno doplačilo znašalo blizo 64 milijonov kron. Navzlic temu pa priznajo vsi merodajni krogi, da se morajo železničarjem primerno plače zvišati. In če železnice same ne donajajo toliko državi, da bi mogla primerno plačevati svoje uslužbenke, njena dolžnost je, da nedostatek pokrije iz drugih virov. Zato pa tudi vedno naglašamo, da je brezstiden demagog, kdor na eni strani zahteva od države, naj izboljšuje plače in pomnožuje državne podpore za razne namene, na drugi strani pa s svinčnikom v roki črta državi dosedanje dohodke. To more delati le človek, ki se je ali sprl s pametjo ali pa odklanja vsako odgovornost ter kot demagog vara ljudstvo, da bode klatil zvezde z neba. Prvo je neumno, drugo je brezvestno. Stvar pa nima lepšega lica, ako kdo nekaj predlaga samo s tem namenom, da političnemu nasprotniku »strga krinko z obraza«. Pri takih prilikah zgodi se navadno, da bojeviti petelin zgubi kriva peresa s klobuka.

Ta uvod zdi se mi potreben v pojasnilo včerajšnjega glasovanja o predlogu soc. demokratov, naj se meni nič tebi nič takoj zvišajo izdatki za železniške delavce in nižje uslužbenke za 20 milijonov kron. Predlog bi se mogel še zagovarjati, ko bi fin. minister za tekoče leto v proračunu izkazal vsaj 20 milijonov prebitka. Ker pa predlagatelj dobro veda, da bi v tem slučaju proračun izkazal velik primanjkljaj in da bode večina že iz tega razloga odklonila predlog,

zato pač ne morejo trditi, da je predlog resen. Sicer pa je poslanec Seitz sam sinoči javno priznal v odseku, da hočejo s predlogom le »razkrinkati demagogijo kršč. socialcev.« To je slaba šola, ako delavcem obljubujejo milijone, v isti sapi pa priznavajo, da hočejo le političnega nasprotnika spraviti v zadrego. Morda bi bila večina glasovala s soc. demokrati, ko bi ti za l. 1909 predlagali primerno zvišanje delavskih plač. Ko pa so videli »razkrinkano komedijo«, glasovalo je vseh 23 navzočih članov raznih strank proti predlogu, za katerega je glasovalo le osem soc. demokratov. Odsek pa je soglasno odobril resolucijo poslanca Šramka, ki naroča vladi, da za bodoče leto v proračunu primerno zviša plače železničarjem.

Železniški minister pa je naznanil veselo novico, da pridejo s 1. julijem 1908 čuvaji v III. plačilni razred uslužbencev. S tem se jim zvišajo plače od 750, oziroma 850 in 950 kron na 1400 kron.

Dnevne novice.

+ Liberalno slavlje. Z velikimi črkami prinaša »Narod« nekaj dni kričeč uvodnik »Slovinci in Slovenke!«, v katerih jih pozivlje, da naj pridejo danes zvečer na »veliko narodno slavlje« proslavljat velikansko in sijajno zmago liberalne stranke. Prišli bodo osebno in natura Njih Presvetlosti liberalni poslanci na to krogarijo in Slovinci in Slovenke so dolžni njim na čast ugonobiti mnogo alkohola. Mi predlagamo, da naj vsak liberalni poslanec — dasi sedaj še volitev nobenega ni potrjena! — na tablici okolu vratu nosi napisano število glasov, s katerimi je »zmagal«, n. pr. Ciril Pirc — 12 oziroma 6 itd., da bo liberalno občinstvo še bolj prepričano o »velikanski zmagi nad vsemi hudiči, ki so se zarotili zoper narodno-napredno stranko«, kakor piše liberalno glasilu. Mi nimamo nič proti takemu slavlju, ker nam ne škoduje nič, samo liberalci postanejo od njega še bolj neumni, kar je naš dobiček. Ker bodo pa liberalci tako lepo zbrani nocoj pri »slavlju«, jim predlagamo, naj si jutri zjutraj, ko bodo mačka drli, odgovore na ta vprašanja: 1. Ali se ni pokazala liberalna stranka pri zadnjih volitvah zopet kot stranka laži in sirovosti? 2. Ali ni dobra polovica liberalnih poslancev klavrno prodrla samo vsled lažnjivega terorizma? 3. Ali niste smešni v svojih naporih, da bi s kričanjem preslepiti svet o žalostni istini svoje malovernosti? 4. Ali ni dostojnih ljudi nevedno podlo pisanje liberalnih listov, zlasti »Naroda«, ki je n. pr. o dr. Gregoriču pisal na tako pobalinsko sirov način, kakor so ga zmožne samo pijane barabe? 5. Ali ni žalostno za kranjsko deželo, da dobi zopet poslance, ki bodo samo zadrževali zdravi napredek dežele? — To so vprašanja, na katera si lahko odgovore, ko bodo trezni. Kulturnobojni načrti liberalcev se bodo nanovo porajali iz polnih čaš kipečega šampanjca, ki ga bodo prelivali liberalci, med tem ko imamo v kranjski deželi kraje, koder ljudstvo niti kalne vode nima in je ne dobi zaradi obstrukcije teh ljudi proti ljudskim zahtevam. Sklepali bodo o tem, kdaj bodo tudi na Kranjskem pobrali ljudstvu vse cerkve in kapelice, jih prodali in zapili po slavnem francoskem vzorcu, ki ga je proglasila narodno-napredna stranka kot svoj program. Ljudje, katerih imena se blišče še zdaj na polno veljavni pogodbi z Nemci, bodo ropotali zoper »klerikalno-nemško« zvezo, ki je nikjer ni. Potem bodo pa zopet ponižno prišli pred Nemce ter bodo beračili za miloščino in za podaljšanje zveze ter obljubovali še več kakor zadnjič. V tem znamenju se bo vršilo liberalno slavlje. Če ne bi bil post, bi želeli liberalcem dober tek!

+ Orožje »svobodnjakov«? — Doneski k »rodoljubnemu slavlju«. Ves komur sistem liberalne stranke. Svo inepriiliko občudovati pri preteklih volitvah v mestni skupini. Brez »liberalnega« terorizma in laži bi že sedaj liberalci ležali na tleh na celi črti. Občudovali smo tudi razkrinkano liberalno narodno hinavščino. Na strani S. L. S. ni bilo nobene zveze z Nemci. Zveze med Nemci in S. L. S. vse »Narodovo« vpitje ne more narediti. Zato smatramo tudi pod svojo častjo reagirati na vsak »Narodov« tozadevni izbruh. Jasno je označil stališče S. L. S. na shodu zaupnikov voditelj S. L. S. dr. Šusteršič. Njegova moška beseda bi morala pregnati vsak dvom. Tisti ljudje, ki so bili leta in leta dejansko zvezani z Nemci, ki so tej zvezi žrtvovali mnogo narodnih interesov, ki so to nemško-slovensko zvezo odkrito proslavljali v »Narodu«, ki bi to zvezo še danes nadaljevali, če bi Nemci le hoteli pasti na njihov moralni nivo, tisti ljudje, ki Tavčarju niso radi te zveze niti lasu skrivili, so si izmislili volivno laž o

slovensko-nemški zvezi, računajoč na pošteno narodnost naših pristašev. S tako lažjo, katero so krepiji z novo lažjo, da bodo Otona pl. Detelo, ako v mestih propade, volili Nemci v veleposestvu, so šli v boj proti Otonu pl. Deteli. Ne »narodno-napredna zavest«, ampak te laži so rešile liberalno stranko v mestnem okraju Tržič-Radovljica, da so se nekateri naši somišljeniki vsedli na liberalne laži, dočim bi vendar morali zaupati poštenosti svoje stranke, o kateri se še nikdar niso varali. A bodo vsaj za naprej vedeli, da liberalcu nikdar in nikoli ne gre nobena vera! V tržiško-kamniško-radovljiškem okraju je bil odvisen poraz liberalcev od 20 glasov. Laži, to orožje »svobodnjakov«, so liberalcem pomagale, da v Tržiču ni volilo devet naših volivcev in da so trije naši oddali dva prazna listka in enega nepravilnega. V Kamniku se je dalo na infamne laži preslepiti deset naših, ki so se nakrat znašli v družbi šestih kamniških Nemcev in štirih kamniških nemškutarjev, ki so glasovali za — Villana, ki je bil že po tem računu, da ne govorimo o Radovljici, izvoljen le s pomočjo laži, narodne hinavščine liberalcev in s pomočjo Nemcev. Naši somišljeniki v tej skupini sedaj vedo, kako so jih liberalci strahovito potegnili. Upajmo, da bodo sedaj za vedno ozdravljeni! V koliko je »Narodova« trditev o zvezi S. L. S. z Nemci resnična, kaže tudi dejstvo, da se v Idriji pet Nemcev volitve ni udeležilo, devet Nemcev pa je volilo Giangla. In v Ljubljani? Dokazano je, da je v Ljubljani nad 200 Nemcev volilo dr. Tavčarja in dr. Trillerja in da sta se magistratna kandidata le z nemško pomočjo izognila ožji volitvi. Kljub temu je bruhalo iz »Naroda« in še bruhla najgrših insinacij posebno proti dr. Ravniharju, ker ta ni hotel upogniti svojega tilnika terorizmu. Kar se nam pri tem najbolj studi, je velika hinavščina, ki jo izvestni ljudje uganjajo s sokolstvom! Ti ljudje kriče, naj se dr. Ravniharja, kateremu se ne more očitati niti pičice narodnega izdajstva, izključi iz sokolskih vrst. To so tisti ljudje, ki so klicali in še kličejo »Na zdar!« Ivanu Hribarju, katerega lastnoročni podpis se blišči pod pogodbo nemško-slovenske zveze, ki so občudovali dr. Trillerja v Proftovi aferi in ki so pustili, da je bil dr. Tavčar kot oče nemško-slovenske zveze starosta ljubljanskega Sokola in je še sedaj njegov član. Tem ljudem je deveta briga sokolstvo, vse so jim le liberalni strankarski nameni! Zgoraj smo že povedali, s kako pomočjo sta bila izvoljena dr. Tavčar in dr. Triller, sedaj pa celjski »Narodni List« in »Narod« pišeta: »Ljubljane ne sme nikdar zastopati poslanec, ki je izvoljen s pomočjo vlade (v Kamniku in v Ljubljani so tudi skoro vsi c. kr. uradniki glasovali za liberalne kandidate) in Nemcev!« ... Ti ljudje, ki so Nemce vabili za Kušarja, Tavčarja in Trillerja, ki so Nemcem pošiljali svoje vizitke, postavljajo načelo, da bi dr. Ravnihar moral takoj odložiti kandidaturu, kakor hitro je slutil, da ib bil izvoljen s kakimi nemškimi glasovi. Tega ti Sokoli seve niso pisali takrat, ko je dr. Tavčar bil izvoljen v državni zbor samo s pomočjo nemških glasov in na podlagi gotove zveze, o kateri se pri dr. Ravniharju niti govoriti ne more! To pišejo možje, ki si sami prilaščajo pravico voliti nemške častne meščane Ljubljani in katerih društva — sprejemajo denar od kranjske hranilnice, povrh se pa še pritožujejo, da jim kranjska hranilnica premalo da in ki celo svoje zabave v gledališču ne morejo plačati brez nemške pomoči! (»Sokol« Hribar ima celo nemške vizitnice! Op. st.) Ker sta se Tavčar in Triller izognila ožji volitvi samo s pomočjo nemških glasov, pričakujemo, da na zgorajšnja poziva odložita mandata in da se podvržeta novi volitvi — brez Nemcev in mednarodnih socialnih demokratov samo s pristnimi slovenskimi glasovi! Po teh podatkih naj se torej v »Narodnem domu« le vesele resnične svoje »pirove« zmage. Mi gremo naprej proti laži, korupciji, terorizmu in hinavščini!

+ Še nekaj o drugih liberalnih zmagah. — Nadaljni doneski k »rodoljubnemu slavlju«. Ciril Pirc je za enkrat še postal liberalni deželni poslanec. Rešilo ga je 6 glasov. Liberalci so tudi tu zmagali samo z najgršim obrekovanjem. »Narod« je tik pred volitvijo na kazniv način vplival na volitev v Škofji Loki s podlo zavitim napadi na neodvisnega kandidata g. Hafnerja. »Narod« je očital g. Hafnerju neki tepež. O vsem je le to res, da se je »Narod« obesil na jako stare čenče. Leta 1888. je g. Hafnerja napadel nekdo pred hišo in se je g. Hafner siloviteža le branil. V »Narodu« je bilo rečeno, da je bil g. Hafner sodelavec pri neki tatvini. Slučaj pa je bil tak: H. je kupil jazbecovo kožo, ne vedoč, da je jazbec bil ukraden. Čez več kot pol leta je orožnik Hafnerja vpra-

šal, ali je od nekega Hribernika kupil jazbecovo kožo. Hafner je priznal, da je kupil kožo za 1 K 60 vin. K sodnji je bil Hafner klčan kot priča, tam pa obsojen kot obtoženec na 10 K globe. Na take stvari se je obesil »Narod«, ki ima v svoji stranki na odličnih mestih ljudi, katerim se dajo v resnici očiti tatvine, sleparstva in še marsikaj drugega. Podlost je bila tudi v Škofji Loki orožje liberalcev, kako so pa liberalci napravili v Ložu, da je prodrl Lenarčič, smo že povedali, kako v Postojni, pa še povemo. Za danes le toliko, da so v Postojni morali volivci pokazati glasovnice pri vratih stoječemu generalnemu štabu. Takih »zmag« ne morejo doživeti več! Na to naj se danes v »Narodnem Domu« pošteno opijo! — Tudi svojega Gangla naj si liberalci dobro ogledajo. Če bi Gangl podpisal narodno-napredni program in če bi ne bil podpisal pogojev socialnim demokratom, bi v Idriji niti ne bil zmagal. Kaka »narodno-napredna zmaga« »meščanstva« pa je to ob takem diskreditiranju narodno-naprednega programa, ob pomoči 14 Nemcev in ljudskemu izdajstvu socialne demokracije? Gospodje, ki slavite danes v »Narodnem Domu« rodoljubno slavlje: Taki ste, kakoršni boste jutri zjutraj. Poglejte se jutri zjutraj, pa boste imeli pravo podobo svoje »zmage«!

+ **Poštenjaki!** Čitamo, da se je eden glavnih agitatorjev in ena najboljših opor liberalne stranke, izrazil o »klerikalno-nemški zvezi«: »Saj verjamemo izjavi dr. Ravniharja, da ni nobene take zveze, je pa vendar izvrstno agitacijsko sredstvo«. — Taka je liberalna politična morala! Poštenjaki se zbirajo njej na čast k »rodoljubnemu slavlju«. Vsak zaveden volivec bi pa moral ob takih sredstvih, s katerimi se očitno ponižuje njegovo inteligenco, biti razžaljen.

+ **Pevsko društvo »Slavec«** bo danes tudi proslavljalo zgoraj označeno »rodoljubno slavlje« v »Narodnem domu«. »Slavec« bi se večkrat, kadar mu kaže, kazal »nepripranskega«, danes bopa, kakor »Narod« poroča, »polnoštevilo« pokazal svojo pravo barvo, da je končno za vsakega, ki je še ni hotel videti, jasna. Naši somišljeniki, ki so še pri »Slavecu«, vedo sedaj, kaj je njihova častna dolžnost!

+ **Deputacija osrednjega odbora zveze avstrijskih sodnikov** se je podala k poslancu Sylvestru prosit ga, naj podpira zlasti zahtevo sodnikov, da postanejo v izvrševanju svoje sodniške službe zares neodvisni, kar je sicer zdaj po temeljnih postavah zajamčeno, toda po različnih naredbah administrativnim potom omejeno.

+ **Matura.** »N. W. T.« poroča, da se bo 7. t. m. objavila nova naredba glede na maturo na gimnazijah in realkah. Na gimnaziji odpade pismena prestava iz nemščine v latinščino, na realki iz francoščine na nemščino. Na obeh zavodih odpade pismena matematična naloga. Kar se tiče maturanti tri naloge, med katerimi lahko poljubno izberejo. Ustmena izkušnja se bo za vse absolvente brez izjeme naraščala na štiri predmete in sicer na gimnazijah: učni jezik, latinščina ali grščina, domovinoznanstvo in matematika, na realkah: učni jezik, domovinoznanstvo, matematika, fizika. Matura bo imela značaj neprisiljenega kolokvija, memoriranja bo jako malo, izpričevalo pa bo vsebovalo samo sodbo, ali je dotični učenec zrel ali ne za akademiško nadaljno izobrazbo.

+ **Pri c. kr. kmetijski družbi kranjski** so nastavili znanega političnega agitatorja in bivšega urednika »Notranjca«, Adolfa Ribnikarja. Če se sam imenuje »živinorejskega nadzornika«, »ravnatelja« itd., nima pravice do takih naslovov. Čujemo, da se je v kmetijski družbi dalo zagotovilo, da se bo Ribnikar baval samo z živinozdravništvom in da se mu ne bo dala prilika za njegove agitacije. Ribnikar pa se ne drži tega in ima namen delati liberalno zgago v kmetijski družbi. Odbor družbe z ravnateljem vred mu ni všeč, ker je vse »preklerikalno«. Ribnikar bo pomedel v kmetijski družbi — boste videli! Kmetom bo prešiče zastoj cepil, da si jih pridobi in postane poslanec, potem bo pa družbo reformiral po liberalnem načinu. Čudimo se odboru družbe, da nastavlja Ribnikarja! Ribnikar meče pesek v oči z obljubami živinskih zavarovalnic. Opozarjamo, da ni treba verjeti liberalnemu agitatorju, kajti v kratkem bodo vzeli v roke snovanje živinskih zavarovalnic za to poklicani možje strokovnjaki, ki bodo ustvarili res nekaj trajnega in za ves kmečki stan koristnega!

— **Konferenca »Sodalitatis in honorem sst. Cordis Jesu«** za ljubljansko dekanijo bode 11. marca 1908 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

— **Tiskarna v Lovranu.** Tržaško namestništvo je podelilo g. Vladimirju Pla-

vec koncesijo za ustanovitev tiskarne v Lovranu.

— **Predstavo priredi v nedeljo 8. t. m.** katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trziču v prostorih g. Antona Jegliča. Uprizori se: »Vrban Smukova ženitev«. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— **Strašna nesreča.** Dne 5. t. m. se je na nenaden način pri napravljanju drv smrtno ponesrečil nad 60 let stari Janez Lukanec p. d. Zidanšek iz Kapljevasi. Obsekaval je kake tri metre visok jagnjedov tršč. Svoje delo je opravljal na ta način, da je vrhu tršča med gostim vejevjem klečal. Odsekana, kakor roka debela veja, se je tikom glave zapletla med še stoječe veje. Hotel je gotovo isto na ta način odstraniti, da odseka še sosednjo vejo, Zasekal jo je malo nad polovico, kar se ista nagne in sproži preje imenovano vejo in sicer tako, da mu obe veji primeta glavo kakor s kleščami in sicer na eni strani čez čeljusti in sence, na drugi čez vrat. V takem stanu jel je vrh drevesa kleče klicati na pomoč, čula ga je njegova žena, ki je bila par streljajev stran zaposlena. Žena priteče na pomoč in spleza po lestvici na drevo, hoče mu pomagati, pa bila je pre-slaba, da bi ga oprostila iz nevarne pasti. Kliče na pomoč, sliši jo okrajni cestar, ki je malo dalje nego ona preje delal na cesti. Cestar urno odseka nagnjeno vejo in oprostí na ta način ponesrečenca — a bilo je že prepozno, vsa sredstva zopet ga oživiti, bila so brezuspešna. Ranjki zapuščča več odraslih otrok, med katerimi sta dva v Ameriki in eden v Nemčiji.

— **V društvu »Kranj«** bode predaval v nedeljo, dne 8. marca ob 6. uri zvečer preč. g. stolni kanonik Ivan Sušnik o brezžičnem brzojavu.

— **Länderbank** je naredila lani čiste-ga dobička 4,583.883 K.

— **Društvo porotnikov.** V Pragi imajo društvo porotnikov, v katero so vpisani vsi, ki imajo dolžnost hoditi kot porotniki v Prago; članov je 760. Članarina je 2 K na leto. Društvo se pogaja s hotelirji, da bi dali porotnikom ugodnosti.

— **Slučaj Lorenzotto.** Just Rismondo, ki so ga bili aretirali v zvezi z begom dr. Lorenzotto iz Pulja, je podal ostavko kot ravnatelj podružnice »Credita«. Ostavko se je sprejelo.

— **Puljska posadka.** Pulj 7. marca. Danes je prispel semkaj drugi bataljon 3. trdnjavskega topničarskega polka.

— **Samoumor Neže Zakšek v Pulju.** V četrtek je umrla v puljski bolnišnici po groznem večdnem trpljenju 23letna kuharica Neža Zakšek, ki se je bila 22. februarja t. l. vrgla s strehe na vili fregatnega kapitana Fiedlerja, kjer je bila v službi. Nesrečnica je bila doma s Štajerskega.

— **Devetletni deček ukradel 800 kron — očetu.** V ponedeljek popoldne je opazil Lovrenc Petrič, gostilničar v ulici del Pesce v Trstu, da v njegovi blagajni ni vse v redu; manjkalo je okrog 800 kron. Preiskoval je stvar ter prišel na to, da mu je devetletni sinček bil vzel ključ wertheimerice, jo odprl, odnesel kup bankovcev ter jih razdelil z drugimi dečaki, katerih eden (15letni Ivan D.), ga je bil nagovoril, da vzame denar. G. Petrič je naznanil stvar policiji, ki je vse dečke prišla, tri izročila deželnemu sodišču, enega pa izpustila, ker še nima zadosti let.

— **Kmetijsko predavanje.** V nedeljo, dne 8. t. m., predava ob 3. uri popoldne gospod konzulent Legvart v Šmartnu v Tuhinju o paši in pridelovanju krme. — V ponedeljek, dne 9. t. m., ob 10. uri dopoldne predava gospod Legvart v Srednji vasi o mlekarstvu in živinoreji.

— **Zaprl** so v Trstu od deželnih sodišč v Ljubljani, Celovcu in Gospiču po zasledovalnih pismih iskanega dninarja Emila Mersiča iz Hrvaškega, ki je poleg drugih stvari v Pfaffenbergu na Koroškem oropal gradbenega vodjo Rigetti za 13.000 K.

— **Za gospodarsko povzdigo Istre** se vrši konferenca strokovnjakov in poslancev na Dunaju. Udeležila se jo bosta tudi namestnik Hohenlohe in glavar Rizzi. Baje se bo razdelilo na deset let 20 milijonov kron za poljedelstvo, šole, vodovode, ceste itd.

— **O novem občinskem redu za Pulj** se posvetujejo na Dunaju v ministrstvu za notranje zadeve. Namerava se število svetovalcev povišati od 30 na 36 in uvesti novo splošno kurijo.

— **Samoumor v Trstu.** Dne 4. t. m. okrog poldne se je ustrelil 42letni trgovec Anton Colautti v svojem stanovanju v ulici Paduina št. 11. Ko so prihiteli sosedi, je bil nesrečnež že mrtev. Pravijo, da so ga neugodne gmotne razmere nagnile do samoumora.

— **Novo delo Rendičeveo.** Rendič se je proslavil z novim krasnim delom. Izgotovil je za novo občinsko dvorano na Voloskem doprski kip dr. Andreja Štangerja, odvetnika, župana in namestnika deželne-

mu glavarju. Štangerjev obraz je poln izrazitosti, oči uprav govorijo.

— **Krvavi pust na Cresu.** Na Cresu so predpust pokropili s krvjo. Občinski stražniki so brez vsakega povoda ranili pet Hrvatov in eno hrvaško dekle. Orožniki so takoj aretirali enega stražnika.

— **Grozna smrt otroka.** V Krušedolu v Sremu je zbolel nek otrok na davici. Ko že ni kazal nobenih znakov življenja, položili so ga v krsto ter odnesli v mrtvašnico. Drugi dan se je imel vršiti pogreb. Toda pogrebci so stali pred groznim prizorom. Otrok je bil ves zviti; obraz je imel obrnjen navzdol. Dognalo se je, da so ga navidezno mrtvega deli v krsto, ponoči se mu je vrnila zavest. Ker ni bilo nikogar blizu, se je zadušil v krsti.

— **Prijatelje v Ameriki** prosimo pojasniti, v koliko je sedanja kriza v Ameriki vplivala na urarski obrt in kake so sedaj ondi službe za urarske pomočnike.

Ljubljanske novice.

Vun z volivno reformo za občinski svet!

Prijazno opozarjamo ljubljanski občanski svet, da sklene volivno reformo za občinski svet še pred zasedanjem deželnega zbora. Krinke doli!

Delavski demokrati.

Ij Javno predavanje. Prihodnji torek točno ob polu osmi uri zvečer bo v »Slov. krščansko socialni zvezi« predaval deželni poslanec g. dr. Evgen Lampe.

Ij Deželni predsednik baron Schwarz se je odpeljal na Dunaj.

Ij Inspekcija o ušeh je danes v mestni ubožnici. Inspekcijo so napovedali — tri dni prej. Povod tej inspekciji je bila tozadevna »Slovenčeva« notica.

Ij Porotniške zadeve. Vsi dosedanja obtoženci — fantje, ki so se v jezi in prepiru stepli, pri čemer je ta ali oni bil tako udarjen, da je nekaj dni potem umrl — so pred ljubljanskimi porotniki bili obsojeni na 1—4letno ječo. — Včeraj je porotno sodišče Janez Miheliča, ki je, kakor se je glasilo v prvem, od porotnikov soglasno potrjenem vprašanju dne 2. jan. 1908 v Sreberjah zoper svojo mater Marijo v namenu, jo usmrtiti, s tem, da jo je z nožem v prsa sunil, tako ravnal, da je njena smrt nastopila, oprostilo. Porotniki so namreč drugo vprašanje ali je Mihelič ravnal v taki zmotenosti misli, da se ni svojega dejanja zavedal, potrdili. Čuje se od mero-dajne strani, da porotniki drugega vprašanja niso razumeli. Predsednik porotnikov je bil Arko iz Postojne. Del navzočega občinstva je dal duška svoji sirovosti s tem, da je oproščenemu morilcu lastne matere ploskal. — Iz poslaniških krogov se nam iz Dunaja poroča, da se misli na korenito preosnovno zastarelega porotnega sistema.

Ij Prihodnje usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani dne 1. maja 1908 ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljsku. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po predpisanim službenem potu vložiti pravočasno tako, da bodo do 25. aprila v rokah izpraševalne komisije.

Ij Varijete-predstava znane dunajske družbe »Schober Turek« se vrši danes, v soboto, in nedeljo v veliki dvorani hotela »Union«. Družba, ki šteje sedem oseb, je dunajska specialiteta, polna šlagerjev, humorističnih prizorov, iger in nastopov. — Začetek predstave ob 8. uri zvečer.

Ij V zaporu umrla. Umrla je v jetniški bolnišnici znana vdova Doroteja pl. Milost, katera je bila pred nekaj časom obsojena na trimesečno ječo, ker se je pečala v družbi z Frančiško Železnikovo in njenim možem Ignacijem ter Štefanijo Rotarjevo s sovodstvom.

Ij Ubil se je danes v kemični tovarni kurjač Franc Kovačič. Padel je 7 metrov globoko.

Ij Tatvina. V noči od 1. na 2. t. m. je nekdo strl šipo pri skladišču g. Avgusta Agnole na Dunajski cesti št. 11 in pokradel za 100 kron skled različne velikosti.

Ij Današnja porotna obravnava (glej »Izpred sodišča«) se je preložila, da se zaslisi nove priče. S tem je porotno zasedanje končano.

Ij V občinski svet ljubljanski name-rava kandidirati g. Simon Treo, zidarski mojster na Sv. Petra cesti.

Ij V Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 3 Slovenci, povrnilo se jih je pa 20.

Ij Izgubljene in najdene reči. Gospa Olga Sartoryjeva je izgubila usnjato torbico, v kateri je imela dve znamki in zlata očala, vredna 22 K. — Blagajničarka gđ. Mira Zabavnikova je izgubila zlat uhan. — Gostilničar g. Anton Vider je izgubil denarnico, v kateri je imel 325 K denarja, več vročilnih listov in 20 znamk po 5 v. — Posestnica g. A. Koprivčeva je izgubila

denarnico z večjo svoto denarja, katero je našel kopališki mojster g. Ivan Cepin in jo oddal pri magistratu. — Šivilja g. Helena Zalarjeva je našla srednjo svoto denarja in je oddala pri magistratu. — Starinarica Antonija Kikljeva je izgubila namizni prt, vreden 4 K.

Razne stvari.

Poročnik samomorilec.

Včeraj jutro so našli na Dunaju poročnika Otona Grafonerja 17. pešpolka v Celovcu v njegovem stanovanju ustreljenega v glavo, a še živega. Poročnik je prispel pred par dnevi na Dunaj, kjer je imel položiti nek izpit v vojni šoli. Sodijo, da je imel pri izpitu nesrečo in se je vsled tega hotel usmrtiti. Že predvčerajšnjim je bil dvakrat sprožil samokres v desno senco, a šele včeraj ga je našla postrežnica, ki je obvestila policijo in rešilno društvo. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnišnico, a je malo upanja, da bi mu ohranili življenje. Poročnik je pred činom napisal pismo za svojo mater, ki stanuje v Celovcu.

Slovanski shod.

»Novoje Vremja« trdi, da je slovanski shod v Rusiji zagotovljen, ker so tudi Poljaki iz Galicije obljubili, da se ga udeležijo, s pogojem, da ne bo političen. Samo gališki Rusini se še ustavljajo, a velikoruska stranka je za shod. Kraj in čas še ni določen. Prireditel shoda je prevzelo peterburško politično društvo.

Zdravnik pobegnol.

Iz Solnograda je izginil zdravnik Niederdorfer malo preje, kakor se mu je dostavilo obtožnico, da je povzročil »abortus«. Imenovani zdravnik je imel v Solnogradu mnogo klientov. Pred begom je prodal svojo hišo in dvignil svoj denar v banki.

Požari.

V Hietzingu na Dunaju je **zgorela tovarna za pohištvo** tvrde Josip in Julij Herman. Škoda znaša nad 100.000 kron. Bati se je, da se poslopje poruši. — V Karlsruhe je nastal včeraj **ogjen v tiskarni** lista »Badischer Landbote«, ki je vpepelil dvorano za stavce. Voda, s katero so gasili, je napravila mnogo škode na strojih. Vdrl se je strop ter pokopal pod seboj štiri osebe. Enega so potegnili mrtvega, drugega težko ranjenega iz podrtin, ostalih dveh še niso našli. — V **Hamsteadskem rudniku pri Birminghamu** je nastal ogenj ter zaprl v rovu 22 rudarjev. Požar je povzročila rudarska svetilka, ki je nekomu padla na tla ter zažgala leseno ograjo pri tleh rova. Pet ali šest rudarjev se je rešilo skozi plamene. V rovu jih je ostalo trinajst ali šestnajst, do katerih se ne more, ker se ogenj z veliko silo širi.

Goljuj okral škofa.

Mizarski pomočnik Vojislav Antolović je prišel prosit pravoslavnega škofa Teofila Kardaševića v Budimpešti podpore, češ, da je srbski vojaški begunec. Pri tej priliki je ukradel škofu mnogo dragocenosti in tudi nekaj gotovine. Škof je naznanil stvar policiji. Antolović ni begunec, marveč navaden goljuj.

Otrpnenje tilnika v Opavi.

V opavski vojaški bolnišnici je 4. tega mes. umrl pešec 15. domobranskega pešpolka Koliko, ki se je bil vrnil ravnokar z dopusta. Zdravniki so konstatirali epidemično otrpnenje tilnika kot vzrok smrti. Ukrenilo se je vse potrebno, da se kužna bolezen ne razširi.

Velika tatvina.

V Kolinu so nekemu potniku iz Gies-sena, ko je za nekaj časa zapustil kupé, ukradli 600.000 mark v vrednostnih papirjih.

Volitve na Goriškem.

Izid deželnozborskih volitev za mestno skupino in trgovinsko zbornico na Goriškem.

(Poročilo »Slovenec«.)

V slovenski skupini trgov: Kanal: Jonko 58, Gabršček 38. — Komen: Jonko 36, Gabršček 66. — Nabrežina: Jonko 3, Gabršček 60. — Sežana: Jonko 4, Gabršček 35. — Tolmin: Jonko 58, Gabršček 82. — Sv. Križ: Jonko 43, Gabršček 45. — Ajdovščina: Jonko —, Gabršček 29. — Bovec: Jonko 81, Gabršček 35. — Kobarid: Jonko 4, Gabršček 61 glasov. — Skupno: Jonko 287, Gabršček 451 glasov.

Gabršček izvoljen z večino 164 glasov.

Volitev v italijanski mestni skupini:

Kormin: Krščanski socialci 69, liberalci 39. — Červinjan: Krščanski socialci 6, liberalci 32. — Tržič: Krščanski socialci 58 (ozir. 56,54, 53), liberalci 59 (ozir. 52, 51, 51). — Gračevo: Krščanski socialci 55, liberalci 1. — Gorica: Krščanski socialci 204, liberalci 650. —

Konečno (manjka Gradisca) so dobili laški liberalni kandidati: Marani 910, Bombig 882, Pinaucig 864, Valentinis 872. — Krščanski socialci so ostali v manjšini: Simzig 474, Fabris 461, Kren 438, Corbato 473 glasov.

Glasovalo je 1403 volivci, veljavnih glasovnic je bilo 1366.

Včerašnje »Slovenčev« poročilo, da sta zmagala tudi v italijanski skupini krščanska socialca Simzig in Fabris, je bilo prenačljeno. Dokler namreč ni bil izid v Gorici znan, so bili liberalci res povsod drugod poraženi (189 je bilo krščansko-socialnih glasov nasproti 123 liberalnim).

Trgovinska zbornica je izvolila liberalca Holzer z 21 in dr. Venier s 14 glasovi.

V mestu Gorici so slovenski liberalci nastopali za laško liberalno stranko. Slovenski liberalci so šli v boj za najhujše sovražnike Slovencev! Gabršček in dr. Treo sta prišla volit za laške liberalce. Dr. Treotovi uslužbenci so agitirali za liberalne kandidate. Zato so pa laški veleposestniki svoja pooblastila danes dajali za slovensko liberalno stranko na roke Antona Jakoničiča, ki je uslužbenec Monta.

Laško-slovenska liberalna zveza je perfektna! Po mestu so včeraj razpošiljali slovenska pisma, v katerih se zaklinja slovenske liberalce, naj gredo glasovat za laško liberalno listo. Slovenski liberalci le kriče o naši »zvezi« z Lahi, da bi zakrili svojo laško-iredentovsko liberalno slovensko zvezo!

Somišljeniki, povejte ljudstvu o sramotni slovensko-laški iredentovski zvezi! Sramota slovenskim liberalcem!

Važno za ožje volitve na Goriškem!

Volivci, ki nimajo nič volivnih legitimacij, dobe duplikate do dneva pred volitvijo na dotičnih okrajnih glavarstvih, a na dan volitve pred začetkom volivnega čina v volivnih lokalih od volivnega komisarja. Tako je odločilo c. kr. namestništvo. Vsak volivec pa, ki zahteva duplikat volivne legitimacije, naj iz previdnosti prinese s seboj kakršnosikoli listino, iz katere je razvidna njegova identiteta, to je, da je on res isti, za katerega se izdaja. Nadalje opozarjamo volivce, da niso predpisane uradne glasovnice ter da se sme voliti s kakršnimi si bodi listki, na katerih smejo biti imena kandidatov tudi tiskana.

Ožje volitve se vrše v ponedeljek, dne 9. marca v splošni skupini, v kmetijski skupini se pa vrši ožja volitev v sredo, dne 11. t. m.

Volitev v veleposestvu.

V slovenski veleposestniški skupini je skupni kandidat Kovač, župan ajdovski, zmagal s 104 glasovi, liberalna kandidata Obljubek in dr. Franko sta dobila prvi 73, drugi 70 glasov. Naša kandidata Zuchiat in Mozetič sta dobila, prvi 50, drugi 49 glasov, 13 glasov razcepljenih. Liberalci so zmagali s pooblastili laških liberalnih veleposestnikov, s katerimi je bil sklenjen pakt proti S. L. S.

Na italijanski strani izid še ni znan.

V KATEREM TABORU JE LJUDSTVO?

S. L. S. je zbrala na Kranjskem samo v kmetijskih občinah do 15.000 glasov večine nad nasprotniki in pokazala je, da tudi v mestih le napreduje. Liberalci v vseh mestih, katere so imeli za »neomejene trdnjave«, niso mogli zbrati za vse svoje kandidate niti tisoč glasov večine! — Slava nasprotnikom, ki se teh dejstev še vesele!

Telefonska in brzolajna poročila.
ŠTRAJK KOPERSKIH UČITELJIŠČNIKOV.

Trst, 7. marca. C. kr. šolski svet je potom ravnateljstva štrajkujoče koperske učiteljiščne pozval, da pridejo v ponedeljek ob 8. zopet v šolo, če ne se bodo smatrali za izključene. (Tudi »Edinost« in »Balkan« opominjata dijake k treznosti in razsodnosti.)

SANIRANJE DEŽELNIH FINANC.

Dunaj, 7. marca. Danes se je pričela enketa o saniranju deželnih financ. Finančni minister Korytowski je naglašal, da vključ vladni pomoči 25 milijonov še ni bilo mogoče sanirati deželnih financ. Treba bo zvišati davek na žganje, od česar bo seve vlada en del ohranila zase. Tudi od osebne dohodnine bo treba dati deželam. Tudi dela za saniranje denarnega položaja občin so že v teku. Nato so zastopniki posameznih dežel pričeli odgovarjati na vprašalne pole. Pri seji ni zastopstva koroškega deželnega odbora.

HIDROTEHNIŠKI URAD V TRSTU.

Dunaj, 7. marca. Pri včerašnji konferenci zaradi gospodarske povzdige Istre je naznanil sekcijski načelnik dr. Engel, da

je ustanovitev vodnotehniškega urada pri namestništvu v Trstu z naredbo včerašnjega dne zagotovljena.

WECKERLOVI MOČNI IZRAZI.

Budimpešta, 7. marca. Supilo v zbornici izjavi, da bodo Hrvati glasovali proti reviziji poslovnika. Ministrski predsednik Weckerle, odgovarjajoč Supilu, označi njega argumentacije kot »politično patologijo«.

KAKO BO RAUCH IZVEDEL NOVE VOLITVE.

Budimpešta, 7. marca. Danes se govori, da se ministrski svet na iniciativo Rauchovo bavi z namero, Hrvate s tem ukrotiti, da bo ban sabor takoj, ko se dne 12. marca snide, odgodil do konca leta, nato pa nove volitve izvedel tako, da se bodo od vladnih organov sestavile nove volivne liste.

VILJEM II. V ŠKRIPCIH.

Berolin, 7. marca. Oficijsko se zadržuje, da se pismo Viljema angleškemu I. admiralu ni nanašalo na angleški mornariški proračun.

London, 7. marca. Oficijsko se izjavlja, da se zasebno pismo Viljemovo nanaša zgolj na kritike angleških listov o nemškem mornariškem proračunu.

MANUEL SE NE ŽENI.

Lizbona, 7. marca. Vest, da se portugalski kralj Manuel hoče poročiti z nemško princeso Viktorijo, je neosnovana.

NESREČA V CLEVELANDU.

Cleveland, 7. marca. Med zgorelimi osebami je tudi več starišev, rojenih Avstrijcev.

PISMO VILJEMA II.

London, 7. marca. Listi kategorično zahtevajo, da se pismo cesara Viljema lordu admiralu Tweedmouthu (glej »Politični pregled«) objavi. Urednik »Timesa« Rempington pripravlja dokaze.

VOJNI PRORAČUN V ITALIJANSKI ZBORNICI.

Rim, 7. marca. Minister za vojno Casana povdarja v zbornici, da je Italija odločno za mir in da zaupa svojim zaveznikom, da pa bo v prihodnjem proračunu zahtevana še večja vsota v obrambne namene. Nato zbornica sprejme vojni proračun.

VLADARSKI SESTANKI.

Rim, 7. marca. Kralj Viktor Emanuel in cesar Viljem II. se bosta v Benetkah sešla med 10. in 15. aprilom. Viktorja Emanuela bo spremljal minister Tittoni.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 7. marca.

Pšenica za april 11.77
Pšenica za oktober 9.74
Rž za april 10.53
Koruzna za maj 6.60
Oves za april 7.76

Efektiv: 10 nižje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč	739.1	5.1	brezvetr.	obl.	
7	7. zjutr.	37.2	3.3	"	sk. obl.	1.5
7	2. pop.	36.9	10.8	sr. jlvzh	obl.	
Srednja včerašnja temp. 2.8°, norm. 11°.						

Zabavne vožnje avstrijskega Lloyda vide oglas.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo

Neurastenija in histerija.

Težko je dobiti dandanes znanstveno ali literarno knjigo, v kateri se ne bi govorilo o histeriji in neurasteniji.

Neurastenija in histerija sta pa tudi dve glavni nadlogi, ki človeški rod mučijo. Neurastenija ugrabi človeku ves življenjski pogum in ga fizično in psihično slabi. Radi tega jo smemo po vsej pravici imenovati tragično usodo modernega moža. Histerija v najrazličnejših pojavih ponižuje ženski ideal do karikature.

Glavni vzrok neurastenije in histerije, ki imata prav pogosto izvor že v nežni mladosti, smemo z vso gotovostjo imenovati — malokrvnost. Ta obstoja v tem, da primanjkuje krvi neobhodna potrebna množina krvnih teles.

Sredstvo proti malokrvnosti je ob enem tudi sredstvo proti neurasteniji in histeriji in proti vsem iz teh izvirajočim posledicam. Tako sredstvo je tudi proti tisoč drugim težkočam, ki človeško življenje zagrenjujejo. Vsled tega moramo imenovati to sredstvo specifikum proti celi vrsti

bolesti, ki razdirajo srečo v družini, osebno moč posameznika in cel kompliciran mehanizem modernega življenja.

Tako pomembno sredstvo je iznašla človeška razumnost pod imenom »Ferromanganin«, ki se je v tisočih slučajih izkazalo kot neprekosljivo.

Steklenica stane le 3.50 K.

Pri nakupu naj se pazi na ime »Ferromanganin« in na varstveno znamko »deklična glava«.

»Ferromanganin« se dobi v vsaki lekarni, gotovo pa v lekarnah: »Pri angelju«, Ljubljana, Dunajska cesta in »Pri zlatem jellenu« na Marijinem trgu.

612

Hilda Brachtl roj. Zeschko naznanja v lastnem imenu kakor tudi v imenu svojega tasta gospoda **Narciza Brachtl** ter svojega svaka gospoda **Emila Brachtl** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svojega iskreno ljubljeneega nepozabnega soproga gospoda

Eduarda Brachtla

oskrbnika v pokoju

ki je po dolgi, zelo mučni boleznici dne 4. marca ob 4. uri zjutraj v 40 letu svoje dobe v Meranu mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki draga pokojnika se prepeljejo v Ljubljano ter dne 7. marca ob 5. uri popoldne prepeljejo z južnega kolodvora na pokopališče k sv. Krištofu, kjer se v lastni rakvi polože k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Prosi se tihega sožalja

Ljubljana, 7. marca 1908.

Učenca zdravega in krepkega s potrebno šolsko izobrazbo sprejme takoj v poduk špecerijska trgovina **I. Kušlan v Kranju.** 2—1

O B J A V A.

Podpisani si dovoljuje p. n. gospodom trgovcem in gostilničarjem na deželi vljudo naznaniti, da je od trdke

Edmund Kavčič

v Ljubljani z današnjim dnevom na lastno voljo izstopil ter za isto ne bode več potoval. Ob enem se p. n. gospodom trgovcem in gostilničarjem za nadaljno naklonjenost priporočam in bilježim z odličnim spoštovanjem

Niko Weber

599 1—1

bivši potovalec rastlinske destilacije »Florian« v Ljubljani.

Razpis dražbe šole.

Za prezgradbo šole na lhanu okraj Kamnik razpisuje se javna pismena in ustmena

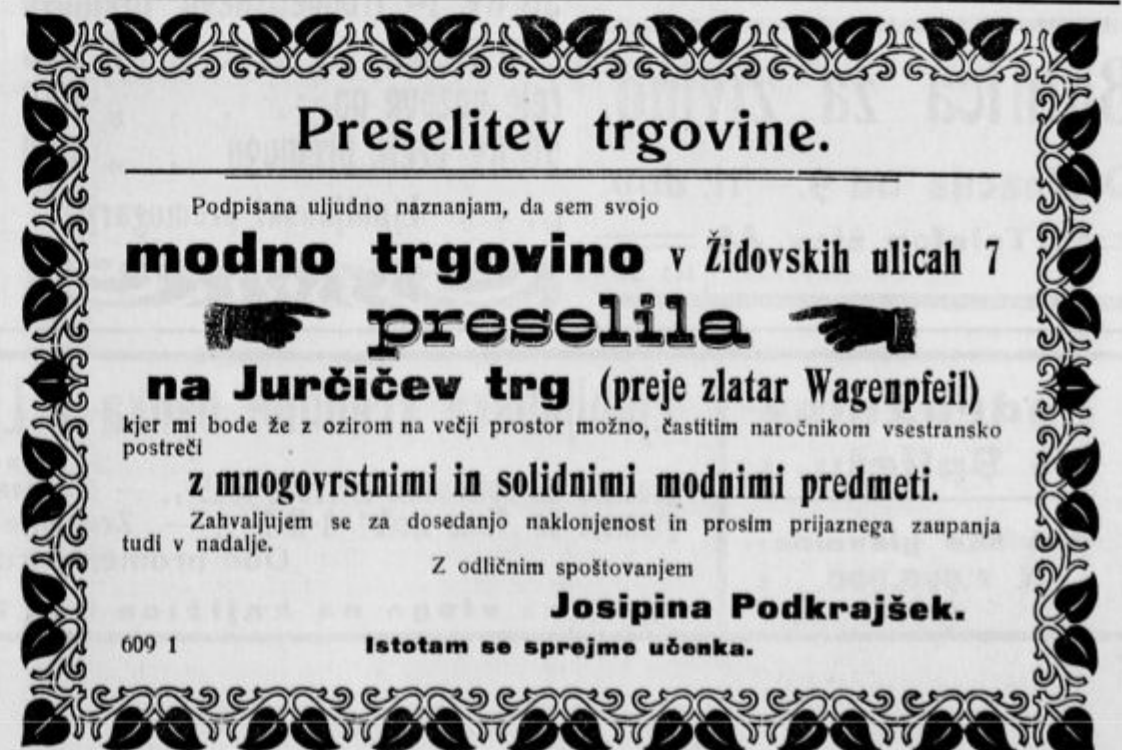
dražba stavbinskih del

v skupnem znesku 12.600 kron

na dan 23. sušca leta 1908. ob 9. uri dopoludne na licu mesta v občini lhanu.

Načrti, preračun kakor tudi stavbeni pogoji so razgrnjeni pri **Andreju Florinu**, predsedniku šolskega sveta v Gorišci pri lhanu št. 9.

Pismene in zapečatene ponudbe glaseče se na skupno delo ali tudi na posamezna rokodelska dela morajo biti opremljene s 5% vadiji ponudbene svote.

Preselitev trgovine.

Podpisana uljudno naznanjam, da sem svojo

modno trgovino v Židovskih ulicah 7

 preselila

na Jurčičev trg (preje zlatar Wagenpfeil)

kjer mi bode že z ozirom na večji prostor možno, častitim naročnikom vsestransko postreči

z mnogovrstnimi in solidnimi modnimi predmeti.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in prosim prijaznega zaupanja tudi v nadalje.

Z odličnim spoštovanjem

Josipina Podkrajšek.

609 1

Istotam se sprejme učenca.

Zahvala. 610

Vsem, ki so nam povodom bolezni, smrti in pogreba naše nepozabne, iskreno ljubljene

Marijanice

pedali toliko število dokazov odkritega sočutja, izrekamo tem potom globoko ginjeni svojo najiskrenjejšo in najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 6. marca 1908.

Rodbina Karl Pollak.

614

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, tast, brat in stric, gospod

Egidij Jeglič

trgovec in posestnik

danes zjutraj ob dveh po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramentom za umirajoče, v 50. letu starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 9. marca, ob 11. uri dopoldne iz hiše žalosti v Selu na pokopališče v Breznico.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Selo pri Žirovnici, 7. marca 1908.

Ivana Jeglič, soproga. — Anica, Ivanka, Milka, Anton in Stan-ko, otroci. — Fran Kunaver, adjunkt c. kr. drž. železnice, zet.

Prodajalka

v prodajalno za kruh se sprejme.

Poizve se pri **Jakobu Zalazniku.** Prednost imajo take, ki so izvežbane v tem poslu.

613 1

! Zastonj !

pošiljam ilustrirani cenik šivalnih strojev in vozniških koles. Nov dober in fin stroj se dobi že od 19 gld. naprej.

Lorenc Rebolj
v Kranju.

583 3 1

Ura z verižico
za le 2 K.

Radi nakupa večje množine ur razpošilja sleška izvozna tvrdka: 1 krasna pozlačena 36 ur idoča precizijska ura na sidro z lepo verižico za le 2 K kakor tudi 3letno pismono jamstvo. Pri naročilu 3 komadov K 5-50.

602 1-1

Pošilja po povzetju „Preuss. Schles. Exporthaus“, Krakov, poštni predal 40/X.

NB. Za neprimerno denar nazaj.

Bolnica za živino.

Ordinacija od 9.—11. dop.

Telefon šte. 44.

143 26

PROF. PAWLOW
označuje

na podlagi točnih preiskav zdrav te k za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih žleznih živec. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodce in olajšajo bolečine prave Bradyjeve žleznice kapilose. Pospešujejo opravljanje prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobitni škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, žleznice bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **C. Brady,** lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1/462, razpošilja šest steklenic za K 5.—, tri dvojne steklenice za K 4-50 franko. 2428 12-1

Za pomladno in poletno dobo

popolno izbrana zaloga sveže došlih 25.000 komadov oblek za dame, gospode, deklice in otroke in sicer:

nad 5000 kom. najmodernejših suknjenih oblek od gld. 4.—, 7-50, 10.— višje

1500 „ površnikov in ranglan-sov najnovejših barv, od gld. 6.—, 9.—, 12.— višje

2500 „ oblek za otroke in dečke od gld. 1-90, 350 višje

1000 „ dolgih pelerin iz velj-blodove dlake in gum. od gld. 3.—, 5.— višje

5000 „ jopičev za dame, pa-letotov, ovratnikov in kostumov od gld. 3.—, 5.—, 10.— višje

10000 „ kril, bluz, pasov kakor tudi klobukov za go-spode, sportnih čepic in perila. 176 40-4

Ob vsakem času v zalogi pariški in be-rolinski modeli konfekcije za dame in dečke kakor tudi izvrne angleške športne obleke in površniki.

Naročila po meri se izvršujejo naj-fineje in najhitreje na Dunaju.

Pošiljatelj na izbero se pošiljajo povsod tudi brez povzetja.

= Čudovito nizke cene ! =

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Odda se s 1. aprilom

služba organista

v Vipavi. — Organist dobiva plače po 60 kron na mesec; štolnina in drugi po-stranski dohodki niso všteti. Lepo in pro-storno stanovanje je brezplačno.

Prošnje naj se pošljejo podpisnemu župnemu uradu.

Župni urad v Vipavi,
dne 6. marca 1908.

608 3-1 **Matija Erjaveo.**

Premog

prodajamo po najnižjih cenah od 2. marca t. l. naprej in sicer:

50 kg la. trboveljskega premoga v vrečah . . . . . K 1'05

cele vozove po . . . . . „ 1'40

50 kg oreh. premoga . . . . . „ 1'20

564 3-3 Ljubljanski premogariji.

2 pomočnika za krojaški obrt

za veliko delo sprejme takoj

Anton Čebulj, Jesenice, Gorenjsko.

Izur-jena **prodajalka** se sprejme pri

Al. Pauschinu, Ljubljana, Wolfve ul. 6. 581 1-1

OVES
(„Willkomm“).

Ta težki oves ob-rodil v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in naj-prej dozori. Zraste vi-soko in daje prav dobro slamo za krmno, na njivi pa se ne vleče. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. Podpisano oskrb-ništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorci po 5 kil s pošto franko proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
306 pri Konjicah (Bonobitz) Stajersko. 6-4

Prostovoljna razprodaja.

Prihodnji torek, t. j. 10. t. m., ob 8. uri zjutraj se bodo po umrlem Jožefu Jarcu pri „Mertanu“ v Medvodah razpro-dajala vsa

gospodarska in poljedelska orodja

mlatilni in slamorezni stroj, vozovi, sodi, kadi in različne stvari, dalje mnogo suhega kolarskega lesa in jesenovih, brstovih, bukovih in hrastovih plohov.

589 3-2

Izurjena

trgovska moč

23-26 let, samska, ki je popolno večča slovenščine in nem-ščine v govoru in pisavi, se sprejme v neki večji tovarni.

Natančne ponudbe s sliko in prepisi spričeval pod »P. 4925« na »Haasenstein & Vogler, Dunaj I.«

597 2-1

Naznanilo.

Usojam si p. n. občinstvu uljudno naznanjati, da sem prevzela

restavracijo hotela „Vega“
v Spodnji Šiški.

Toči se izborna dvojno mengiško marčno pivo, najboljša naravna vina, kakor črno, rdeče, belo in v steklenicah ter kavo in čaj. — Mrzla in gorka jedila po zmerni ceni so vedno dobiti.

V zabavo je p. n. gostom pianino na razpolago. Ob nedeljah in praz-nikih igra dobro znani glasitelj glasovirjev g. Juraček.

Tudi se nudi p. n. tujcem prilika za prenočevanje, cena je nizka.

Častitim obiskovalcem obljubljam, da se bom potrudila vsem željam po najboljši možnosti ustreči, se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Tončka Jeršan.

596 3-1

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnioca
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča

promese na komunalne srečke à K 15½. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—.

Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4½% obrestim.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:
14 K 200.000.

Cementna tovarna v Šmihelu pri St. Petru na Krasu!

Slovenski podjetniki, zlasti stavbeniki, pozor!

Gotovo bode vsakdo pritrdil, da je naša dežela bogata na naravnih zakladih, ki še neizkoriščeni spé spanje pravičnega, ravno tako gotovo je pa tudi, da je to pripisovati pomanjkanju prave podjetnosti med Slovenci, ki svoj denar raje nalagajo v denarne zavode, zadovoljujoč se z malimi obrestmi, kakor pa da bi ga vporabili v izkoriščanje naravnih zakladov, kjer bi nosil primeroma veliko večji dobiček, in to ne samo lastnikom denarja, ampak splošnosti. Delavci, ki sedaj odhajajo trumoma v Ameriko, ostali bi doma in bi porabili svoje sile pri domačem podjetju, a zajedno bi ostal doma tudi denar, ki ga rabijo za preživljenje, za hrano in obleko. Tako bi tudi trgovec napravil lep dobiček. Z jedno besedo, dvignilo bi se splošno blagostanje.

Vendar je pa večkrat prav težavno izkoristiti naravne zaklade in le prepo-gosto se dogaja, da se teh zakladov po-lasti tujec s svojim kapitalom. Domačin je potem izključen za vedno, tujec pa postaja gospodar naše zemlje in vleče dobiček iz slovenskih delavskih žuljev.

Ravno sedaj se ponuja na Kranjskem ugodna prilika, da oživitvorimo domače podjetje, ki obeta donošati obresti do de-setkrat večje od denarja naloženega v hranilnici.

Ob železniški progi, ki pelje iz Št. Petra na Krasu v Reko, našel se je med postajama št. Peter-Kilovče cel hrib naj-izvrstnejše tvarine za izdelovanje narav-nega portland-cementa. Skladi apnenca in laporja leže tik nad železniško progo okoli 300 metrov proč. Povdarjamo, da je suro-vi material pripraven za fabrikacijo na-ravnega portlanda, kot ga izdelujejo n. pr. v Perlmoosu na Tirolskem. Izdelova-nje takega cementa je mnogo cenejše ko fabrikacija umetnega portlanda. Na raz-polago je pa tudi material za roman-cement.

Da se teh zakladov ne pusti mrtvih ležati ali ne prepusti tujemu kapitalu, sklenilo je več podjetnih mož sezidati ce-mentarno z domačim kapitalom. Ta sklep se je storil šele, ko so se vsi posamezni pogoji za vspehi takega podjetja prav temeljito preiskali.

Kar se tiče tvarine same, ki je potreb-na za izdelovanje cementa, se je priprav-ljavni odbor, ki začasno celo akcijo vodi, obrnil na kemična preiskuševališča v Ljubljani in na Dunaju. Spričevala obeh preiskuševališč soglašajo v tem, da je tvarina izborna za izdelovanje portland-cementa.

Pripravljalni odbor je nadalje stopil v dotiko z upravo južne železnice, ki je že dovolila železniško zvezo s postajo Št. Peter.

Izvršene so tudi že glavne tehnične predpriprave; planiran je svet, kjer naj bi stala tovarna, napeljana je cesta iz kame-noloma doli k tovarni (t. zv. Bremsberg), poskrbljeno je za vodo za gonilno moč na paro in v druge tvorniške svrhe. Tudi že-lezniška proga od tovarne do glavne proge južne železnice je po večini dodelana; sezidana je slednjič iz betona rampa pred skladišči za nakladanje blaga, tako da se bode mogel cement nalagati iz skladišča direktno na železniške vozeve. Priprav-ljavni odbor razpolaga in ima v lasti vsa tozadevna potrebna zemljišča in kamenolome. Uprava južne železnice je zagoto-vila, da bode nabavila ves cement, ki ga rabi na progi med Dunajem in Trstom, od bodoče cementarne. Sicer je pa brez dvoma, da ima ravno industrija v cementu najlepšo bodočnost. Že sedaj so vse ce-mentarne z naročili tako preobložene, da ne morejo vsem naročilom vstrezati. Ce-menta se bode pa vedno več rabilo, oso-bito na Primorskem in v Dalmaciji. V tem oziru opozarjamo na načrt vojnega mini-strstva, ki namerava utrditi obal jadranskega morja in povečati že obstoječe voj-ne luke. Za ta trdnjavska dela rabile se bode bati množine cementa, da pač ne more biti dvoma, da dosedaj obstoječe ce-mentarne vsem naročilom ne bodo mogle ustreči, in pri takej bodočnosti cementne industrije bode nameravana cementarna najbližja jugu in bode mogla izdelovati najboljši cement. O prospehu podjetja to-rej ne more biti dvoma. Treba je le, da se cementarna čimpreje postavi. Za to pa se rabi denar, in sicer v približnem znesku 400.000 kron.

Mogoče bi bilo sicer postaviti tovarno tudi z mnogo manjšim kapitalom po sta-

rejšem sistemu, a ta je veliko menj dobič-kanosen od novodobnih modernih naprav. Znano je, da je večina sedanjih ce-mentnih tovaren mej seboj karteliranih in ti karteli dvigajo podjetnikom zadnji čas cene malo manj kot mesec za mesecem. Zato je nameravana cementna tovarna gotovo v prvi vrsti vitalnega pomena za stavbene podjetnike, ki potrebujejo vsako leto po mnogo vagonov cementa, potem pa za izdelovalce cementnih izdelkov po-sebej. Ko bi imela tovarna vže naprej za-sigurano oddajo večine letnega izdelka domačim odjemalcem, potem bi ji tudi ne mogel škodovati morebiti skriven, a toliko bolj besen napad karteliranih konkuren-tov, ki bi se jim zaželelo uničiti domačega tekmeča.

Vsled tega velja naš poziv domačim kapitalistom brez razlike, da si ogle-da jo od blizu in osebno nameravano pod-jetje in teren v Št. Petru, zlasti pa velja ta poziv onim, ki imajo opraviti s cemen-tom, bodisi kot prekupci, kot stavbeni podjetniki v kranjskih mestih in na deželi ali kot izdelovalci cementnin.

Vožnja Ljubljana-Št. Peter stane le okoli 5 kron in se opravi v enem popold-nevu (ob 1. popoldne tje, okoli 8¼ na-zaj).

Da se ta glavni dobi, sklenilo se je osnovati družbo, in sicer družbo z omeje-nim poroštvom, kakor ji dovoljuje zakon z dne 5. marca 1906., št. 58 drž. zak.

Bistvo te družbe obstoji v tem, da jamči za društvene dolgove edino le pre-moženje družbe, ne pa tudi posamezni družabniki, da pa imajo posamezni dru-žabniki veliko več vpliva na vodstvo družbe, kakor pri akcijski družbi. Tudi so ustanovljene za tako družbo znatne dav-čne olajšave.

Premoženje družbe tvarjajo seveda razum drugih predmetov, ki jih družba pri-dobi, tudi osnovne vloge posameznih dru-žabnikov. Osnovna vloga je glavni, s katero se posamezni družabnik udeležuje pri družbi. Vsak posamezni družabnik more se udeleževati pri začetku družbe samo z eno osnovno vlogo. Ta osnovna vloga pa more biti poljubna, večja ali manjša, a mora znašati najmanj 500 K. Vsahi 100 K osnovne vloge daje družab-niku po en glas. Osnovne vloge se smejo prenesti le z dovoljenjem družbe. Udele-žujejo se pa lahko pri družbi fizične kakor tudi juridične osebe, kakor n. pr. hranil-nice itd. V slučaju, da se podjetje ne ob-nese, se dolgovi pokrijejo samo iz družbe-nega premoženja, to je posamezni družab-niki riskirajo samo svoje osnovne vloge, to je tisto premoženje, s katerim se pri družbi udeležujejo, in niti vinarja več.

Družbo zastopa načelstvo, ki ima ob-stajati iz ene ali več fizičnih oseb. Načel-stvo voli občni zbor družabnikov za dobo 5 let. Sklepanje o vseh važnejših stvarih, ki so v zakonu točno označene, je prid-ržano občnemu zboru. Na občnem zboru odločuje večina glasov, ako ni v zakonu kaj drugega ustanovljeno. Vsakemu dru-žabniku se morajo sklepi občnega zbora pismeno naznaniti in vsak družabnik ima pravico, ako sklepi občnega zbora ne so-glašajo z zakonom ali pa pravili družbe, tožiti na razveljavljenje sklepa.

Razven tega imajo družabniki, ki so bili na občnem zboru preglasovani, da-lekosežne pravice glede nadzorstva družbenega poslovanja in glede odškod-ninskih zahtevkov, katere ima družba proti načelstvu in proti nadzorstvu. Druž-ba lahko tudi sklene, da se mora od časa do časa vršiti popolna revizija po re-vizorjih, katere si družba sama voli, even-tualno sme pod gotovimi pogoji tudi manj-sina zahtevati, da se taka revizija izvrši po revizorjih, ki jih imenuje sodnija.

Pravice manjšine se torej jako teme-ljito varujejo, vendar pa to varstvo ne se-ga tako daleč, da bi manjšina mogla one-mogočiti poslovanje družbe. Dobiček se razdeli vsako leto.

Ta družbena oblika se nam zdi naj-pripravnejša za nameravano podjetje.

Stvar je vsekako vredna, da se slo-venska javnost za njo zanima! Tako ugo-dne prilike za plodonosno naganje de-narja in za povzdigo domače industrije ne bode več kmalu.

Opozarjamo tudi na dejstvo, da se ce-mentna tovarna v Trstu zanima za šent-peterski laporjevi kamenolom, ki bi ga ra-da odkupila. To bo tudi dosegla, ako se nam ne posreči v pravem času spraviti skupaj družbe domačih podjetnikov. Ako pomislimo, da bi stal surovi material, pre-peljan iz šentpeterskega kamenoloma v tovarno v Trstu, omenjeno tržaško družbo okoli 70 K per vagon, kar bi pomenjalo za tovarno, delujočo v Št. Petru na Krasu, okoli 350 K (pri 5 vagonih) na dan čistega dobička, ko bi tudi sicer ne bilo nobenega

dobička, tedaj si lahko izračunamo, s kak-šnimi dobički da delujejo moderne tovarne za cement. Pri njih so dividende 20 do 30 odstotkov vsakdanja prikazen; seveda je predpogoj, da je tovarna v strokovno iz-obrazenih, večjih rokah. Vsled tega nam je veliko ležeče na tem, da dobimo v dru-žbo nekaj tehnično izobraženih gospodov podjetnikov, pod kojih nadzorstvom bi podjetje varno prospevalo.

Kdor želi natančnejšega pojasnila, naj se obrne pismeno, ali še boljše osebno na: Pripravljalni odbor za sezidanje cemen-tarne v Narinu pri Št. Petru na Krasu, oziroma na ondotnega gospoda kurata Karola Lenasija v Šmihelu.

Znanost in umetnost.

»Čas«. Znanstven obzorik. Izdaja »Leonova družba«. Leto II. Vsebina tret-jega zvezka: Problemi o sodobnem duše-slovju. (Franc Terseglav). — Kulturni po-men sv. Janeza Zlatousti. (K. T.) — Zo-per nenravnost. (Dr. A. Ušeničnik.) — Ma-tija Naglič in njegova rokopisna ostalina. (Fr. Rebol.) — William Thomson. (J. Se-ver.) — K problemu svetovnih jezikov. (B.) Nove knjige: Dr. L. Fonck S. I.: Wis-senschaftliches Arbeiten. (Dr. F. Grivec.) Synodus dioecisana Lavantina, quam a. 1906 concivit et fecit Michael Napotnik. (F. G.) — Svetoslav Premrou: Vtisi s prvega zadržnega shoda na Dunaju leta 1906. (Dr. A. U.) — Listek: Sv. Tomaž Akvinski in kazensko pravo. — O skup-nem občevalnem jeziku vseh Slovanov. — Narodnostno vprašanje. — Modernizem. — Glasnik »Leonove družbe«. — »Čas« iz-haja po desetkrat na leto. Naročnina: 5 kron, za dijake 3 krone. Za člane »Leo-nove družbe« je naročnina plačana z let-nino. (Letnina rednih članov 10 kron, let-nina podpornih članov 6 kron.) Naročnino sprejema: »Leonova družba« v Ljubljani.

* Simo Matavulj †. Dne 4. t. mes. za-dela je v Belgradu srčna kap največjega sedanjih srbskih beletristov, Simo Mata-vulja, izbornega realista, čegar spise pre-veva povsod zdrav humor. Njegovi spisi, prvotno raztreseni po raznih leposlovnih listih, izšli so pozneje v publikacijah »Srbske književne zadruge«, v »Mali bi-blioteki« in posebnih zbirkah. »Matica Hr-vatska« je izdala njegovo »Iz primorskog života«. Najbolje njegovo delo je »Ba-ronja Fra Brne«, izdala »Srbska književna zadruge«. Obogatil je tudi potopisno lite-raturo, spisal dramo »Zavet« ter mnogo prevajal iz italijanščine in francošine. Ma-tavuljev jezik je naravnost klasičen. — Simo Matavulj je rojen leta 1852 v Šibe-niku. Sprva je bil učitelj po raznih dalma-tinskih selih, potem na pripravnici v Her-ceg-Novem, pozneje je predaval na gim-naziji v Cetinju, bil nekaj časa v Parizu, dokler se ni stalno nastanil v Belgradu, sprva kot profesor, nekaj časa kot šef kr. korespondenčnega urada. Peresa ni izpu-stil iz rok od 1883. leta do prerane smrti. Zadnji njegov spis je nedavno izšel v »Delu« pod naslovom: »Deset godina u Mavritaniji«. Zlasti krasno je opisal dal-matinsko življenje in njegove originale, poznal pa je tudi Belgrad — na dnu.

Konkurenčni boj v petrolejski industriji.

Kakor drugi listi, tako je tudi »Slove-nec« pred kratkim prinesel izven uredni-štva spisan članek o ameriskem petro-leju in svaril pred Vacuum Oil Company, ki si hoče osvojiti in podjarmiti ves avstrijski konzum, da bi potem lahko privijala cene in odirala konzumenta. Čujmo torej še drug glas:

Nočemo braniti omenjene družbe, ker ima ravno take namene, kakor so izvršeni čini naših rafinerjev. Bogati Rockefeller je stegnil svoje tudi v Evropo, njemu ne zadostuje več Amerika, hoče še podjar-miti tudi Evropo. Nemčijo si je že skoro popolnoma podjarmil, sedaj pa hoče še Avstrijo. Nakupil je nekaj petrolejnih vre-cev in je sezidal tudi dve veliki rafineriji na Ogrskem. Naše rafinerije hoče potisniti s pozorišča ter dela jako hudo konku-rencio.

Ali preden bo prišla Vacuum Oil Com-pany do te moči, bo izteklo še precej vode v morje. Danes zamore Vacuum Oil Com-pany pokriti le 5 do 8% konzuma. Celo akcijo proti V. O. C. so vzpizorili židovski rafineriji, ki prorokujejo velikansko izko-riščanje in nesrečo, ako bi se vpeljala ta družba. Ali ravno naše rafinerije smejo najmanj komu očitati izkoriščanje, ker nam je preživo še v spominu, kako so pred komaj enim letom še postopali naši rafi-nerji s konzumentom. Ni še preteklo eno leto, kar je veljal petrolej na debelo 40 do 43 K 100 kg, medtem ko danes stane na debelo 28 do 31 K, in to vsled tega, ker je

Rockefellerjeva hčerka V. O. C. povzro-čila pogin kartela, povzročila konkurenčni boj, ki nam je prinesel znatno nižje cene. Z ameriskano marljivostjo dela V. O. C. ter tolče po trdih bučah naših rafinerjev. V. O. C. je spravila naše žide ob mastni dobiček, preprečila kartel in odiranje.

Zategadelj so imeli rafinerji pred krat-kim na Dunaju sestanek, na katerem so se posvetovali o nekem memorandu na vlad-o. V tem memorandu se hočejo pritožiti in poklicati vladu na pomoč proti V. O. C., ki bo baje uničila vso avstrijsko petrolej-sko industrijo in lastnike vrelcev, nafte itd.

Ti gospodje so precej predrzni. Kon-kurenca jim postaja nadležna, sedaj kličejo na pomoč vladu. Ali ni še preteklo pol leta, ko se je razlivala nafta po celi Galiciji, te-kla v gališke reke, proizvajalo se je veli-kanske množine surovega olja, cena je pa-dla od osem kron na 1 K 50 v, nekaj časa celo na 80 vinarjev. Židovsko časopisje je vpilo in pisalo meter dolge članke, klicalo vladu na pomoč, zahtevalo velikanske re-zervoarje itd. Ali vse to skupaj je bilo le namenjeno za uničenje malih producentov nafte, ker ti niso hoteli pod jarem, iti v kar-tel. Takrat bi židje zaječali, ako bi prišla vladu proti njim na pomoč malim posest-nikom, takrat bi jim ne bilo ljubo, ako bi posegla vladu vmes, ko se je šlo za ob-stoj sto in sto majhnih posestnikov. Sedaj, ko se gre za mastne žepne rafinerjev, sedaj se pa delajo nedolžne in v nevarnosti se nahajajoče žrtve ameriskanske konkurence.

Zategadelj smo prepričani, da bo vlad-a gotovo v interesu svojem in konsu-menta mirno gledala, kako se oderuhi bi-jejo, ne bo motila tega konkurenčnega bo-ja, dokler eden ali drugi ne obnemore. Ta-krat bo pa posegla vmes, ker prišel je čas, da uvede drž. monopol, ki se je uvaževal v nagodbi z Ogrsko. Vsled konkurence bodo izgubile na vrednosti ne le rafinerije, ampak tudi petrolejni vrelci, ter jih bo do-bila država poceni v roke. Korist ima zdaj od konkurence danes že konsument, poz-neje pa bo imela tudi država.

Kar se pa tiče naših trgovcev, ti pač ne morejo biti nevoljni na V. O. C. Ta je razbila kartel, je preprečila nadaljno pro-težiranje nekaterih tvrdk, rešila slovenske trgovce suženjske odvisnosti od teh prote-žirancev. Zaslužka itak ni bilo nikoli pri petroleju, kakor ga ni sedaj, da bi pa morali vsled kartela slovenski trgovci plaziti pred protežiranci in se dati molsti za svoj zaslužek, to jim gotovo ne more ugajati. Torej mi lahko mirno gledamo boj, ki se vrši, škoda itak ne bomo imeli, ako ne bo koristi.

Več lepih psov - bernhardincev

je na prodaj. Več se izve na Martinovi cesti štev. 32, Ljubljana. 531 3 3

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evropski celini, ter je sedaj tovarna srebrna prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavskih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta plačilo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6-90 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klturo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada
6 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zjemalnica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zjemalnica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. silpica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-90.
Vseh teh 42 predmetov le poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-90. Amerikansko pat. srebrno je znano, je skoraj 60-letno, bela kovina, ki obrabi bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da leta inšerat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezuje se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamuja ugodne prilike, da si omisli to krasno garanzuro, ki je posebno prikladna kot pre-kazeno

ženitovanjsko in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a
ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L.
Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti pov-zetju, ali če se znesek naprej vplača.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zvraten najfinjšo varš-veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pism:
Bil sem s pošiljativjo krasne garniture jako za-dovoljen. Ljubljana.
Oton Bartsch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je vala garnitura v gospodinjstvu jako ko-ristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Prebodu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen.
Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov deš. pri vlad-i v Sarajevu.
Sarajevo, 22. oktobra 1904.

živega apna.
Več pove Ivan Gruden, trgovec z apnom, Godič, p. Kamnik.

Posojilnica v Brežicah
razpiše s tem službo

tajnika

3 letno plačo 2000 K. — Prošnje je vložiti do 20. marca, službo nastopiti pa najkasneje 15. aprila 1908.

Posojilniškega knjigovodstva in gospodarstva večji prosilci imajo prednost.
549 3-3

2 dobra 526 3-2

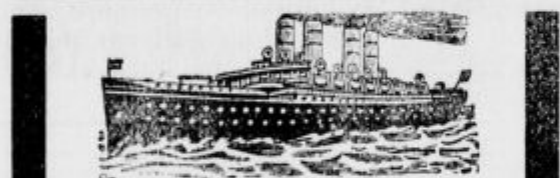
čevljarska pomočnika

sprejme takoj **Florijan Lavtižar**, čevljarski mojster, Jesenice št. 34, Gorenjsko.

Gospodična

25 let stara, večja slovenskega, nemškega ter zadostno laškega jezika, išče mesto za prvo blagajničarko ali knjigovodkinjo. 579 3-2
Ponudbe pod „L. S.“ poste restante Pola.

Lekarna pri „zlatem orlu“
kemika Mr. Ph. Mardetschlagerja v Ljubljani
priporoča svoja domača zdravila:
1. **Trpotčev sok**, najb. sredstvo proti kataru, kašlju, hripavosti, 1 stekl. 1 K.
2. **Mentolovi sladkorčki** proti kataru v vratu in za zboljšanje glasu, 1 škatljica 1 K 50 vin.
3. **Pravo ribje olje**, medicinsko, najboljšo sredstvo za prsa in pljuča; tudi za otroke, 1 steklenica 2 K.
4. **Francovo žganje** (mentolovo), krepi ter olajšuje trganje in bodilja, 1 stekl. 1 K 20 vin. 574 6-2
Le po povzetju se dobi v orlovi le. karni v Ljubljani, Jurčičev trg.

V Ameriko in Kanado
najzložnejša, najcenejša in najvarnejša vožnja s 544 2

Cunard Line

Bližnji odhodi:
Iz Trsta: Carpathia 3. marca, Altonija 18. marca, Slavonija 31. marca.
Iz Liverpoola: Lusitania 7/3, 4/4, 25/4 in 16/5, Mauretania 21/3, 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnili in vožne karte pri Andreju Odisek, Ljubljana, Stomškovice ulice 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno proda. — Pismena vprašanja naj se stavijo pod št. „244“ na upravo lista. 365 7

š letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!
5 kron!

Razpošilja po povzetju 272 20-6
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) št. 1157 (Češko).
Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franco.

Velikonočne pesmi.

(Riharjevi in drugi napevi.)
Za mešani in moški zbor uredil in založil
Josip Sioherl, organist v Ribnici.
1907. — Cena 1 K.
Naroča se najceneje po nakaznici pri izdajatelju v Ribnici. 498 3-3

Ivan Jax & sin
v LJUBLJANI
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato

zalogo šivalnih strojev
voznih koles in pisalnih strojev.

Pouk v šivanju in v vezenju na stroje brezplačen. 83 9

V najem se odda zaradi bolezni

pekarija

za majski termin. Več se poišče na Martinovi cesti 32. 593 5-2

Sprejme se 192 2-2

učenka

za modistovski obrt v modnem salonu **A. Vivod-Mozetič**, Ljubljana, Steri trg št. 21.

Razpisana je služba

cerkvenika in organista

Nastop o sv. Juriju. 587 3-1

Župni urad Podgrad.
Pošta Rudolfovo.

Zdrave delavke

od 16. do 35. leta se sprejmejo k trajajočem, lahkem in dobro plačanemu delu v tovarni v Gradcu, Moserhofgasse 50-54. 578 4-3

Osební kredit za uradnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji za hranilnico in predjeme uradnik. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu urad. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajo jih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina

ter je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri žolodoni kislini škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onomografija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloge pri Mihael Kastnerju in Peter Lasseniku v Ljubljani. 114 52-10

Kontoristinjo - Slovenko

s čedno pisavo sprejmemo takoj. Cenjene ponudbe sprejme 663 2-2

Vydrova tovarna hranil,
Praga, VIII., kralj. Češko

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših tacionah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Lepo posestvo

obstoječe iz velike zidane hiše z gostilno in tobakarno (vino-, pivo- in žganjetoč), dalje 13 oral zemljišča, travniki, gozdi in vinograd, dalje dva obokana hleva, tri obokane kleti, gostilniški hlev, dalje dobroidoča kovačija, vse v prav dobrem stanju se proda iz proste roke zaradi družinskih razmer. V gostilni se iztoči do 20 polovnjakov vina in piva. Posestvo leži prav blizu cerkve, kjer je vsako leto šest shodov, in 10 minut od nove tovarne ter žel. postajališča. Naslov pove uprava lista. 552 4-4

Izvolite pisati po vzorcu!
Modno blago
voleno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. le z najamčene kakovosti priporoča izvozna trgovina lanenega in modnega blaga
V. J. Havliček in brat
v Poděbradích, Češko.
Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vposlatvi 18 K. 528 20-2

Prostovoljna prodaja.

Ivan Novak iz Spodnje Šiške št. 23 bode svoje posestvo, katero obsega hišo, gospodarsko poslopje ob državni cesti, vrt, njive, travnike in gozde s površjem 20 oralov 586 4-1

dne 20. marca 1908 dopoldne ob 9. uri
na lici mesta prostovoljno prodajal skupno ali po kosih. Plačilni pogoji ugodni.

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd Trst

s prvovrstnim parnikom „**THALIA**“.

Potovanje III. od 4. do 21. aprila: 541 6-1

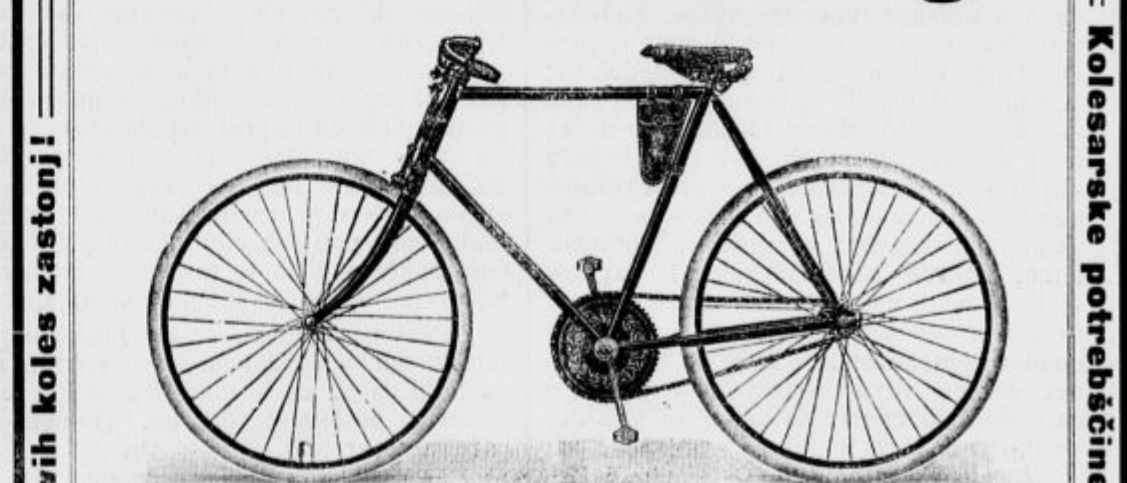
Velika noč na morju
v Južno Italijo, Tunis, Tripolis preko Mesine, Palermo, Tunisa, Grigenti, Tripolisa, Malte, Sirakuz in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 450 K višje.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja:
Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika
preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltarja, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta. Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.
Zabavna vožnja Trst-Bremerhaven (V. in VI. potovanje) se vrši kot razvedrilna vožnja. Pozneje sledi:

I. potovanje na sever
od Bremerhavna od 4. do 30. julija
na Škotsko, severni rt, Spicberge in Norveško. Cene za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

II. potovanje na sever
od Kiela od 3. do 31. avgusta
na Norveško, Spicberge in večni led. — Cena za vožnjo po morju od 700 K višje.
NB. Potovanje na sever izvede v tem letu samostojno Avstrijski Lloyd.
Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.
Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstr. Lloyd na Dunaju, I. Kärntner-ring 6 pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in vseh potovalnih pisarnah.

Pozor kolesarji!

Meteor-kolo	gld. 55.—
Britania-kolo	„ 65.—
Preciosa kolo	„ 80.—
Tourist-kolo	„ 115.—
Puch-kolo, model IV.	„ 95.—
„ „ I.	„ 125.—
„ „ I. a	„ 135.—
„ „ II. a	„ 145.—

Edina zaloga najboljših hamburške pneumatike po konk. cenah. 432 4-4

Fr. Čuden v Ljubljani, Prešernove ul.

Kolesarske potrebnice po nizkih cenah!

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško
 priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: **„Salvator“** (črno pivo a la monakovsko).
 Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
 Pošiljave na dom sprejema restavracija „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga zimskih črevljev za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje.
Črevljev za dom v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.
 Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4'80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8'50 naprej.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
 Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Nova, lepa enonadstropna hiša

z zelo lepimi sobami in prodajalno, pripravnost za gostilno ter druge trgovine, ker je tik železnične postaje med Kranjem in Lescam na Gorenjskem, se iz proste roke **proda**. Ponudbe na upravnitvo tega lista pod naslovom **Nova hiša**.
 550 5—4

Vinske sode

in sode od žganja po 200, 300, 400, 600, 700 ter od 1000 do 1400 litrov iz hrastovega lesa, v dobrem stanju, **oddaja** po nizki ceni veležanjarna 442 3—3

M. Rosner & drug
 Ljubljana, zraven Koslerjeve pivovarne.

Pekarija

s prodajalno in stanovanjem se da v najem.

Vprašanja na g. **Frana Bizjaka**, c. kr. paznika v Idriji. 496 6—4

Trgovski učenec

dobrih, poštenih starišev, star 14—16 let, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri trdniki Konsumnega društva v Starem trgu pri Ložu. 562 3—3

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12—5

slamnikov.

Od najfinejših do najprostejših za gospode, dame in otroke. Priporoča se zlasti **slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem**.

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Z električnim obratom urejena tvornica
G. Skrbic
 143 Zagreb 43-7
 Ilica št. 40
 priporoča
 svoje slovite solidne in cene žaluzije, lesene, tkane in platnene rolete, železne in lesene z tvornice za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Ivan Terdan pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

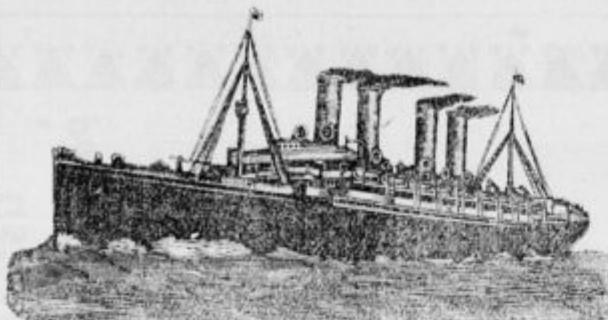
se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za **stavbeno in pohištveno pleskarstvo**. 2467 52—14

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko Je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2-86 10

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbeno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52—11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolr: Telefon 154. Delavnica: Miklošičeva cesta št. 6 Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pade, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah. 765 52—20

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarni „Europa“. ::

Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znani ceni.

Odda se v najem s l. majem
 546 **koncesija** 3-2
: za prodajo jedil :
vina na debelo in drobno
 ter sploh vseh drugih opojnih pijač
posebno žganjetoč.
 Poizve se: Karlovska cesta 4 desno.

Izdelovatelja kirurških in-
strumentov 204 4

Br. Klauka,

Ljubljana

atelje za ortoped. aparate in bandaže.
 Priporočata svojo veliko zalogo obvezil
 za zdravstvo in bolniško postrežbo, bi-
 žejev, irigatorjev, aparatov za inhala-
 cije s paro in mrzlo, sterilizirane ob-
 veze in pamuka, kakor tudi nogavic za
 krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne
 brizgalke, stvari in aparate za samo-
 klistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih
 posteljnih podložk. Vse bandage se iz-
 delujejo pod strogim nadzorstvom po
 odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja
 naročila se točno, hitro in diskretno
 dopošiljajo. — Galvanični poniklovalni
 zavod z motornim obratom. Popravila
 se izvršujejo točno in ceno.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
 2005 52-2 vrstnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer
 izdelovalec klavirjev in sodne za-
 prišeženi zvedeneo
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
 Vedno so v za-
 logi pregrani pa
 brezhilni klavirji.
 Prevzame ubira-
 nje in popravilne
 vseh sistemov.
 Glavno zastop-
 stvo dvornih firm
 L. Büssendorfer na
 Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
 v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
 meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje
 izposojevalnina. — Delna plačila.

IVAN DOGAN,
 mizarjski mojster,
 v Ljubljani, Medjatova hiša št. 19.
 Cene brez konkurence!
 priporočam svojo bogato zalogo hišne opreme.
 Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste.
 Modroce, žimnice na peresih, podobne, ogledala, otročje
 vozčke itd.
 Naročila se točno izvršujejo.
 Cenik s podobami zastoj in franko.

Marija Sattner,
 Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medjatova hiša),
 se priporoča pred. duhovščini in
izdelovanje
cerkvenih
para-
mentov.
 Izdeluje cele ornate
 kazule v vseh liturških
 barvah, pluvijale, obha-
 tilne burke, stole in vse
 za službo božjo potrebne
 stvari, priproste in najfinije,
 kakor se glasi naročilo, v
 svilenem in silem vese-
 nju. — Izdeluje tudi
 bandere in baldahine
 ter izvršuje vsakovrstne
 cerkvene perile in
 pristnega platna. Vporablja
 samo dobre blage, cene po
 možnosti nizke, zagotavlja
 trpežno, vestno delo in hitro
 postrežbo. Prenovljenje sta-
 rih paramentov tudi zado-
 voljno prevzame.

I. južnoštajerska kamnoseška
industrijska družba Celje
 Nove ulice št. 11. 1044 26-1
 Lastniki: Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.
 Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski
 atelje. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov
 itd. Iz različnih kamnov in oementa.
 Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cer-
 kvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih
 kamnov itd.
 Tlakovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje
 pohištvenih plošč iz
 različnih ter najbolj
 idočih marmornih
 vrst v vseh oblikah
Mnogobrojna za-
loga grobnih
spomenikov
 iz različnih
 marmornih vrst
 granitov in sljenitov
 po raznovrstnih
 nariših in po
 najnižjih cenah.
Na prava
 sidanih ali betoni-
 ranih rodbinskih
 rakev (grobišč)
Popravljanja
 spomenikov ter
 izdelovanja napisov
 v iste
 Brušenje, poliranje
 in struganje kamna
 s stroji
 Strokovno
 dovršene risbe in
 načrte kakor tudi
 proračune na zahte-
 vanje brezplačno

Sodi.
 Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ,
 sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2783

Patniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo polovati naj se obrnejo
 na **Simona Hmetetza**
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Karkovrstna Pojasnula daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi
 zastopniki.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
 se opozarja na trdho
HUGO IHL
 v Ljubljani
 Špitalske ulice št. 4.
 Velika zaloga
 suknenih ostankov.

ANTON PRESKER 744 52-19
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 šilikovani z zlato kolajno v Parizu 1804
 šilikovani z zlato kolajno in križcem
 Londonu 1905.
 se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke**
 svojo zalogo
 posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih
 cenah.
 dobavljajo nalform avstrijskega armirne telesniških uradnikov

Trgovina s travnimi semeni
Franc Kastelic
 v Kandiji pri Rudolfovem.
 Uljudno naznanjam, da sem **otvoril**
 popolno urejeno 279 6
trgovino s travnimi
in detelnimi semeni
 ki stoji pod strokovnim nadzorstvom
 g. V. Rohrmanna, načelnika podruž-
 nice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.
 Vsa semena so preiskana glede ka-
 ljivosti in čistote po c. kr. semenski
 pregledovalni postaji na Dunaju, tako
 da jamčim za oboje.
 Priporočam se za cenjena naročila,
 katere hočem točno izvrševati, in osta-
 jam z odličnim spoštovanjem
Franc Kastelic.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185
Ustanovljena leta 1882. Pošne hranilnice račun št. 828.405.
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v lastnem zadružnem domu **v Ljubljani** na Dunajski cesti št. 18
 je imela koncem leta 1906 denarnega prometa . . . K 50,486.935'14
 upravnega premuženja . . . K 11,325.728'62
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.
 Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
 in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
 Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 . . . K 11,060.929'20.
 Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po
 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.
 Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov. 201

20.000 metrov ostankov
10-20 m dolgih najfinjših, popolno brez napake, obeljenih, najbolj prim. za najt. telesno in posteljno perilo
rumburško in batist-platno po 24 kr. met.
celof. za domače obleke, bluze, predpas-
nike in otroške obleke, izbor, kakov.,
lepi različni vzorci 18¹/₂ . . .
kanevas za postelj. prevlake, zjamčeno
pralno, gosto in živih boj, 80 cm široko 24 . . .
120 . . .
rjuhe brez šiva 2 m dolge 150 cm široke 90 . . .
kuhinjske brisače, šahov. vzorec . . . 18 . . .
brisačke za posodo, rdeče kar. . . 10 . . .

Oddaja po povzetju tkalnice za platno
EMIL FUCHS, Nachod.

Najmanj se more naročiti zavoj za poskušnjo 4 kg — okoli
45 m. Neugajajoče se vzame radevolje nazaj. Vzorci se prilože
te zavoji za poskušnjo. 533 3-2

Najcenejše
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
v Ljubljani
Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4
Prešernove ulice šte. 4. 144 10-12
Popravila tečne in cene.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse druge obleke.
Prečistite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih
osirite na domačo trgovko ter ne uvažujete tujih trdk dra-
žev in potujočih agentov.
Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje
cene. Zstrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročile.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2922 5

Ana Hofbauer,
imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posoda
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovce, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na
svoje veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, razno-
vrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi, fi-
nega jamajskega ruma, pristne slivovke, brinjevca,**
tropinovca in pa vseh vrst likerjev.
Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako mao-
žino po isti ceni, kakor trdke iz nemških krajev ter jamčim za naj-
boljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago
sprejemam na svoje stroške nazaj. 2495 26-17

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

August Benigar
I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

Zastonj
zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatini, sre-
brnini itd. 2654 28

Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Osiek I. Kapucinska ul. 4. (Slavon.)

Najnižje cene. Največji izbor.
Skrbno izdelovanje.
Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Agente išče brunovska iz-
delovalnica lesenih ro-
let in žaluzij 459 3-2
Hollmann & Merkel, Brunov, Češko.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupuje proti gotovini

hrastove dile
I laško colo debele in od 5 col
naprej široke, ter plačuje iste po
14 vinarjev I laško colo, po-
stavljene franko Ljubljana državni
kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove
hlode in frize.

HIŠA

enonadstropna, še deset let davka prosta, z dobro
obiskovano trgovino mešanega blaga, tik Celja, se
proda. Ponudbe pod „Trgovina 47“ poštno
ležeče Celje. 584 3-2

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznana kot izvrstno bel blažujoče in
odvedno mazilo pri prehlajenju itd.; cene 90 v.
K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupu tega tega povzroč prijetnega domačega
masti, naj se jemljejo le originalne steklenice v škatli s
našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejeli
originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „slatnem levu“ v Pragi
Klimbethegasse šte. 5 nova.
Dobro razpoložljiva. 2206 (48-1)

Stavbena, umetna in konstruk-
cijska ključavničarstvo.
Hidraulične vidre in sesalke

Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečistim duhovščini v izdelovanju vseh v to stroke spa-
dajočih predmetov: žične mreže na stroje, obhajilne mize, ograje na mirodvoru
ohramne mreže, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strele-
vođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčasti zastori in solnčne plahte po najnovjšem sistemu s samodejavnimi
operami brez vijakov. 1609 52-59

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kronland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpom in New Yorkom, so snažnost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
FRANC DOLENC
v Ljubljani,
Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 46 10

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19. v Ljubljani Medjatova hiša.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

2085 12-4

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.
Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII. 1, Kaiserstr. 73-75.
V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepiljeni Sarsaparilla - sirup.

Je že 33 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.
Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2649

Cena češko posteljno perje
5 kg nov lema K 9-00, boljše K 12-00, polbelo skubljeno K 18-00, belo K 24-00, snežnobelo, kot puh mehko skublji. K 30-00, K 36-00, K 42-00. Pošilja franco po povzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi poštnine. Benedikt Sachsel, Lobes št. 159

Zahtevajte brezplačno dopisni list mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek.
Slika 1/2 nav. velikosti. 611 46

- St. 365 srebrna dam-ska remont. gl. 3-50
- St. 322 srebrna moška remont. 3-50
- St. 337 srebrna s sidro 15 kamnov 5-00 dvojni plašč 6-50
- St. 341, srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna 7-9-50

Anton Kiffmann,
največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lovo v vse dežele. Maribor L5., stajersko.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 19
učilišče za krojno risanje

Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobl se tudi kraj po životni meri.

BLUZE
Krasne
največja izbira v svili in v drugem modernem
Vsa kovrstna
KRILA, PERILO in OTROČJE
OBLEKCE
po najnižih cenah.
M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!
ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Stari trg 21.
Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrga sluz, jo odvaža, ki blaži in potlačuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti pošiljavi 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in na varstveno znamko.

Rane
vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Za 40 let se je izkazalo mešično vlažno mazilo, tako imenovano **práško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za zdravljenje. Te vzdržuje rane čiste, obvaruje isto, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.
1 pudica 70 vin., pol pudice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 3-16 se pošlje 4 pudice, ali K 7-10 pošlje poštno prosto na vsako postajo avstro-ograrske monarhije.

Val deli embalaže imajo sklonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, U. pl. Trakóczy, M. Hrdelčič, J. Hayr.

2172

Ljubljanska kreditna banka.

600 1-1

Razglas.

Glasom sklepa VIII. občnega zbora Ljubljanske kreditne banke z dne 5. t. m., se izplačuje počenši s 6. marcem 1908 kupon za l. 1907 št. 7. s

K 24.-

pri centralni blagajni v Ljubljani ter pri podružnicah v Spljetu in Celovcu.

Ljubljana, 6. marca 1908.

Upravni svet.

Velika in moderna zaloga oblek
za gospode, dečke in otroke

A. KUNC
Ljubljana, Dvorni trg 3
(na vogalu Židovske ulice).

Zaloga lastnega izdelka **talarjev** in **površnikov** za prečistito duhovščino.

Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih in na vsakem predmetu označenih cenah. 595 104-1

Naročila po meri točno in priznana dobro.

Matica v Pragi.

Podružnica v Brnu.

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/4 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

ČESKIH HRANILNIC

Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4, 6, 8 in 10 % upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7,000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst.
Escont menije samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.
Telefon št. 12017.

Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure

po 4 3/4 %

to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

1949 52-1

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.